

GLASS GORENJSKE

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO
LETNO XII., ŠT. 75 — CENA 10 DIN

KRANJ, 25. SEPTEMBERA 1959

Prisrčno srečanje
predsednika Tita
s pionirji

Na povratku s potovanja po Crni gori in Sandžaku je predsednik Tito v torek zvečer prispel v znano letovišče Partizanske vodne na Zlatibor. — V sredo dopoldne si je predsednik republike Tito ogledal letovišče in poskusno kmetijsko postajo Zlatibor, v opoldanskih urah pa mu je 500 pionirjev titovo-užiškega okraja po pionirskem pohodu, organiziranem v proslavo 18-letnice prve osvoboditve Užica 24. septembra 1941 priredilo prisrčen sprejem. Nekaj pionirka je v kraju govoru pozdravila predsednika Tita, potem pa mu je skupina pionirjev izročila šopke cvetja. Predsednik republike se je nato udeležil kulturno-umetniške prireditve, s katero so pionirji počastili njegov prihod, in ob tej priliki v kraju pozdravnem govoru pionirjem dejal:

»Zelo sem vesel, da sem danes med vami na tem kraju, kjer so se nekoč bili težki boji, v katerih so mnogi naši sinovi in hčere žrtvovali svoja življenja. Veseli me, ker ste tu na lepih počitnicah in se pripravljate, da se boste v šolah bolje učili ter da boste dobri potomci tistih, ki so tu umirali za svobodo. Na tem lepem kraju, katerega lepote takrat nismo opazili, je leta 1941 padlo okoli 300 mladih ljudi, deklet in tudi dečkov. Padli so za veliko idejo, ki je bila uresničena v dolgotrajnem boju. Padli so za nov družbeni sistem, da bi vi otroci lahko bolje in lepše živel. Ta kraj je bil tudi pozneje priča težkih bojev, ko so naše enote izgnale sovražnika iz naše dežele... Želim vam, da ste v vseh dobrimi dijaki in ubogate svoje učitelje. Da boste, ko bo prišel čas, zamenjali nas in nadaljevali delo, za katerega smo se borili in živeli!«

S seje Okrajne zvezze žena

**GLAVNA SKRB - povezava
s sveti za varstvo družine**

Okrajna zveza žena OLO Kranj je na seji v pondeljek, 21. septembra popoldne sestavila program za delo v Tednu otroka.

»Naša glavna naloga je, povezati se s sveti za varstvo družine in sodelovati pri izdelavi programa za Teden otroka, ki ga bodo s konkretnimi in utemeljenimi zahtevami postavili pred razne gospodarske in družbene organizacije za prispevki v »Sklad za varstvo otroka«, ki ga bodo uporabili za gradnjo otroških ustanov v okviru stanovanjske skupnosti,« je dejala Marija Strajner, predsednica Okrajne zveze žena, ki je otvorila sejo. — Sklenile so, naj bi članice Zvezze žena po svojih občinah skrbele za rejniški, skrbniški in vzgojni kadar v otroških ustanovah. V Ljubljani bo namreč dvočleni tečaj za laiki kader, kamor naj bi za-

**OSNUTKA
DVEH VAŽNIH ZAKONOV**

V torek sta začela zasedanja odbora za gospodarstvo obe zborov Zvezne ljudske skupščine. Prvi dan sta obravnavala osnutek zakona o izkorisčanju obdelovalne zemlje, v sredo pa osnutek zakona o družbenem krajigovodstvu.

M. F.

Pred sejo Okrajnega ljudskega odbora Kranj

Belo Zavoda za izobraževanje kadrov

in proučevanje organizacije dela -
Pomoč gospodarskim organizacijam

Na 27. skupni seji obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj, ki bo v torek, 29. septembra, bo med drugim na dnevnu redu tudi poročilo o delu Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela, ki ga je avgusta leta 1958 ustanovil Okrajni ljudski odbor Kranj.

V poročilu upravnega odbora Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela o njegovi dejavnosti od septembra 1958 do avgusta 1959 je poudarjeno, da so bile razlog za ustanovitev tega zavoda potrebe gospodarskih organizacij, posebno industrijskih, po izobraževanju kadrov in po organizacijski pomoči zlasti na področju organizacije dela, kadrovske politike, plačne politike, organizacije centrov za izobraževanje selekcije strokovnih in vodilnih kadrov itd.

Ker je področje organizacije dela, kadrovske politike in izobraževanja v naših industrijskih in drugih podjetjih še zelo neobdelano, mnoge akcije na tem področju teoretično niso zadostni pripravljeni, ne nazirajo na potreba, ne upoštevajo realnega stanja v podjetjih in zato ne uspevajo. Zaradi tega je na pobudo in s pomočjo Okrajnega sindikalnega sveta Kranj ter drugih sindikalnih organov Zavod začel veliko raziskovalno delo na področju kadrovske politike, ki zajema naslednja področja: zdravstveno stanje delavcev in delovnih pogoj, prehrana, stanovanjski razmere, delo izven podjetja, družinske razmere, plačna politika, obveščenost, izobraževanje, odnos do dela, medsebojni odnosi in organizacija.

Anketna o kadrovske politiki je na področju izobraževanja v 16 industrijskih podjetjih ugotovila, da od 9801 odgovorov delavcev in uslužbenec (brez vodilnih) jih 2278 (23 odstotkov) meni, da jih pomankanljiva šolska izobraževanja, da ne dosežejo večjih uspehov pri delu, 2394 (23 odstotkov) pa jih meni, da zaradi nezadostnega strokovnega znanja ne dosežejo večjega delovnega učinka oziroma uspeha pri delu. Od anketiranih

problemih sindikalne organizacije in delavskega samoupravljanja, je obiskovalo 693 udeležencev. Zavod je izvedel tudi seminarje za celotne delavske sante v štirih večjih podjetjih. Doslej so priredili tudi že 13 mojstrskih seminarjev, ki so trajali od enega tedna do dveh mesecev. Udeležilo se jih je okoli 260 mojstrov. Razen tega je Zavod organiziral še dva seminarja za kontrolorje s 30 udeleženci in seminar za organizatorje občinskih delavskih univerz z 9 udeleženci.

Grobšče talcev v Begunjah

26. in 27. septembra proslava v Završnici

Delo mladine v jubilejnem letu

Razgovor s predsednikom CK LMS Tonetom Kropuškom

Predsedniku Centralnega komiteja LMS tovarništu Tonetu Kropušku smo v zvezi s proslavo, ki bo 26. in 27. septembra v Završnici, poslavili nekaj vprašanj.

»Povejte nam, kakšen pomen ima proslava v Završnici?«

»To je ena osrednjih jugoslovenskih proslav, posvečena nastanku SKOJ in naprednemu mladinsku gibanju ter smrti prvega sekretarja CK SKOJ Dragoljuba Milovanovića. Proslavo bodo organizirali planinci, medtem ko so jo v Podstencih organizirali taborniki. Na proslavi bodo razen številnih tabornikov in mladincev sodelovala tudi vsa republiška vodstva mladine iz Jugoslavije.«

»Katere proslave bodo letos še v republiških oziroma zveznem mestu v počasnosti zgodovinskih dogodkov SKOJ in Partije?«

»Že na zadnji seji republiškega odbora za proslavo 40-letnice SKOJ, kateri so prisostvovali tudi predsedniki okrajnih komitejev LMS, smo govorili o prihodnjih proslavah, predvsem o prireditvah, ki naj bodo ob obletnici ustanovitve SKOJ 10. oktobra in obletnici ustanovitve USAOJ 27. decembra. Na prireditve, ki obenem predstavljajo tudi uspešen zaključek proslav, ki so se vrstile skozi vse leto, se bodo naša vodstva še temeljitejši pripravila. V dneh 9., 10. in 11. oktobra bodo po vseh osnovnih organizacijah svečani sedanki. Ravnato bodo sestanki v vseh osnovnih organizacijah Zvezde komunistov, na katerih bodo govorili o razvoju SKOJ. Po vseh naših šolah bodo po sporazumu Sveta za šolstvo odredili vsaj eno učno uro, na kateri naj bi razpravljali o temi »Mladinsko gibanje in Jugoslavija«. 27. decembra letos pa bo v Ljubljani centralna akademija v počasnosti ustanovitve USAOJ, ki jo bosta organizirala CK LMS in OK LMS Ljubljana. V Beogradu bo 10. oktobra srečana seja Centralnega komiteja skupinskih intervjui z udeleženci o LJM, katere se bo udeležil ves naš

komite in 20 mladincem v mlačink iz osnovnih organizacij.«

»Kaj menite o uspehih letosnjih delovnih akcij v zvezi s proslavo 40-letnice SKOJ in KPJ?«

»V Sloveniji smo imeli letos celo vrsto delovnih akcij v občinskem in okrajnem merilu. Skupaj je delalo 240 brigad s preko 14.000 mladinc in mladincev, ki so opravili

(Nadaljevanje na 2. strani)

Preskrba z mesom

Kmetijske zadruge in kmetijska posestva bi morala v večji meri sama preskrbovali domača potrošnike z živinorejskimi proizvodnimi

vodi

Kranj, 23. septembra.

V prostorih Okrajnega ljudskega odbora Kranj je bilo danes dopolneno posvetovanje o problemih prekrbe z mesom, ki so se ga udeležili načelniki svetov za gospodarstvo občinskih ljudskih odborov, tržni inšpektorji, predstavniki mesarskih podjetij, predstavniki Trgovinske zbornice in Kmetijske poslovne zveze Kranj ter predstavniki Občinskega sindikalnega sveta Jesenice. Na posvetovanju je bil tudi podpredsednik OLO Kranj Svetko Kobal.

Razprava je bila zelo živahnina in se je v glavnem vrtela okoli vprašanja, kakšni ukrepi so potrebni, da se čimprej zagotovi redna prekrba prebivalstva z mesom.

Mesa še vedno primanjkuje. Stavje se je delno sicer izboljšalo s podražitvijo mesa na 350 din pod firmo La kategorije, smo pa še daleč od rešitve problema. Mesarska podjetja, razen v Kranju in Škofiji Loka, imajo iz dneva v dan večji deficit. Domačo kupijo namreč le 30 do 40 % živine, ostalo uvažajo — po precej višjih odkupnih cenah, kot so v veljavni pri nas. To jim dela izgubo, ki gre že v milijone dinarjev in ki jo bodo morale kriti občine — s sredstvi iz dopolnilnega proračunskega prispevka. Upravičeno se zato razburjajo jesenjski sindikati, ker jim je občina Bled prepovedala odkup živine na njihovem področju in ker je jesenjsko mesarsko podjetje s pogodbami, ki jih je Kmetijska poslovna zveza sklenila z zadrugami, izgubilo področje Gorj in Podnarta, kjer je doslej odkupovalo živino. Vsaj del domačega odkupa namreč lahko precej zmanjša izgubo podjetja. Toda mesečna cena je doma za vse premalo, zato tudi s spremembom »interesnih sfer« problema ne bomo rešili. Ne bi grajali blejske občine, ker je Jesenjanom prevedala odkupovalni meso na njihovem področju, ker bi sicer Blejsčani morali uvažati še več mese. Problem je zapieten in s prepiranjem o pravilih

porazdelitvi domačega odkupa, o korigiranju interesnih sfer — čeprav bi o pogodbah Kmetijske poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kje je izhod iz slepe ulice? Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

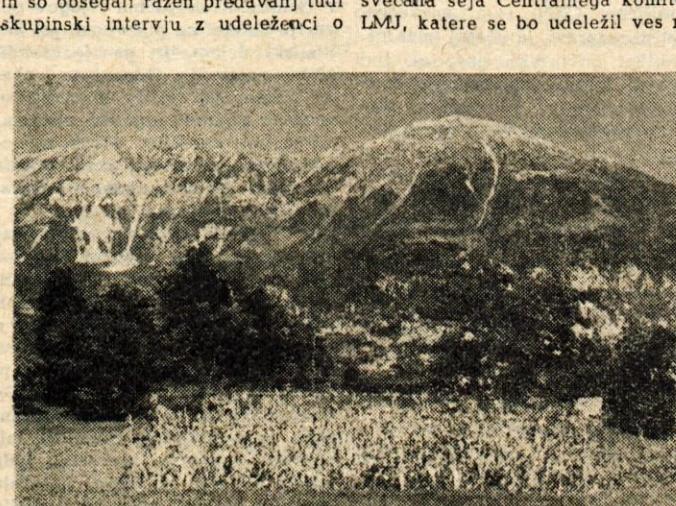
Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Kadar da ga nihče še ni našel! Predlogov je dovolj — konkurenčne poslovne zveze kazalo še spregovoriti — s tem ne bomo rešili. Osnovni problem je, kdo bo primanjkljaj uvažal. Uvažanje pa je dražje in s tem se bo treba — hočeš, nočeš — spriznati. Jasno pa je, da bo na slabšem tisti, ki mesa doma nima, ki nima zaledja.

Pod Stolom na Gorenjskem, zgodovinskem kraju iz NOB, se bodo v soboto in nedeljo zbrali planinci, taborniki, mladina, delavci in preživeli borce

Dobra preventivna služba zmanjšuje število požarov

Ze nekaj let zaporedoma gasilci prirejajo Požarno-varnostni teden. Letos bodo posvečeni temu tednu dnevi od 27. septembra do 4. oktobra. Za ta teden pripravljajo gasilci vrsto akcij, ki naj opozore prebivalstvo na nevarnost in škodo, ki jo lahko povzroči požar, bodisi posamezniku ali celotni družbi. Glavni poudarek Požarno-varnostnega tedenja bo torej v vzgoji. Statistični podatki nam povedo, da je požarov vsako leto manj, le da škoda, ki jo povzročajo požari, raste.

Tako bodo gasilci v Tednu požarno-varnosti s pomočjo učiteljev organizirali v osemletkah in industrijskih šolah pisanje nalog iz gasilske tematike. Najboljše naloge bodo nagradjene. V času Požarno-varnostnega tedenja si bo šoloob-

V BOHINJU SO RAZPRAVLJALI O ŠOLSTVU

Boh. Bitrica, 24. sept.

Danes zvečer je bil v Bohinju plenum Obč. odbora SZDL. Na dnevnem redu plenuma je bila razprava o šolski reformi. Pogovorili so se, kako jih bodo izvedli v bohinjski občini. Razpravljali so tudi o novem šolskem zakonu. Nadalje so govorili o materialnem in kadrovskem stanju na šolah v bohinjski občini. Pri tem so poudarili, da je stanje na teh dveh področjih precej kritično, primanjkuje predvsem učiteljskega kra-

Zadnje vesti

Predsednika republike Josipa Broza-Tita je včeraj zjutraj ob 9.30 uri ob prihodu v slavnostno okrašeno mesto Titovo Užice pozdravilo preko 20.00 ljudi. Predsednik Tito je prispel tja iz letovička Partizanske vode na Zlatibor. Sovjetski premier Hruščev je sinoči končal svoj obisk po notranjosti ZDA. Ob 21.25 uri po jugoslovanskem času, je prispel v Washington, kjer ga je sprejel sovjetski veleposlanik v ZDA. V Ženevi se nadaljuje konferenca evropskega centra za jedrske raziskave. V Argentini se je včeraj nadaljevala splošna stavka okoli enega milijona industrijskih delavcev.

DOVOLJ KROMPIRJA ZA PRESKRBO DOMAČEGA PREBIVALSTVA

Zvedeli smo, da se ukrepi, ki so jih sprejeli na posvetovanju upravnikov kmetijskih zadrug kranjskega okraja in načelnikov z gospodarstvo občinskih ljudskih odborov v soboto, dne 19. septembra, glede preskrbe jeseniškega trga s krompirjem, v redu izvajajo. Jeseniški trg je s krompirjem ta teden dobro začoten, prav tako tudi tržiški, kjer so se pred časom tudi pojavile težave.

Nasvidenje v Završnici

(Nadaljevanje s 1. strani) gradnjo vodovoda Bašelj-Kranj, kjer je delalo pet brigad z nad 480 brigadirji. Pri melioraciji ljubljanskega barja pa sta delali dve brigadi.

Na zvezno akcijo je do sedaj iz Slovenije odšlo 38 brigad, poslatih jih nameravamo še sedem, tako da bo letos sodelovalo pri gradnji avtomobilskih cest preko 4400 slovenskih mladincov v mladink. Te brigade bodo delale do konca, ko bo na Dan republike izročena načela nova 104 km dolga avtomobilskih cesta.

«In katere akcije bodo prihodne leto?»

«Razen zvezne akcije, kjer bodo zgradili nadaljnjih 120 km avtomobilskih cest, bo mladina mursko-soboskega okraja gradila 8 km dolgo cesto na Goričko, druga večja akcija v republiškem merilu pa bo urejanje Ljubljane.«

»Tovaris predsednik, zanima nas,

Jesenška mladina popravila pot v Završnico

Pred volitvami novih mladinskih vodstev

V ponedeljek zvečer je bil na Jesenicah razširjeni plenum Občinskega komiteja LMS, na katerem so obravnavali priprave na bližnje volitve novih vodstev mladinskih organizacij, o proslavi v Završnici in nekatera druga vprašanja.

Letna konferenca mladine jeseniške občine bo predvidoma 8. novembra in do takrat morajo vodstva izvesti volitve. Najprej bodo imeli sestanke sekretariatov, potem predvolilne konference, da bodo volitve čim bolj uspele. Pomembnost letosnjih mladinskih volitev je toliko večja, ker so v jubilejnem letu naše Partije in SKOJ. Osnovna tema predvolilnih sestankov bo, kot so poudarili, skrb za politično in organizacijsko ureditev organizacij. Predvsem bo moralna mladina poiskati nove oblike dela in izpolnitvi svoje organizacije. Hkrati bodo podali obračun dosedanjega dela in sprejeli program za prihodnje. Le-ta bo moral zajeti številna vprašanja, predvsem skrb za politično vzgojo mladine preko raznih seminarjev in tečajev, priprave za prihodnje delovne akcije, za poživitev dela v raznih klubih in društih itd.

Gоворili so tudi o tem, da bodo morali v prihodnje bolj poskrbeli za mladino, ki sicer dela v raznih društih, ni pa še vključena v LMS. Posebno skrb pa bodo posvetili mladini na osemletkah.

V zvezi s proslavo v Završnici, eno največjih proslav v počastitev 40-letnice SKOJ in KPJ, so sklenili, da se je bo mladina jeseniške občine udeležila polnoštevno. Sodelovala bo tudi v pripravah na to veličastno prireditve, in sicer s prostovoljnimi delom. Mladina je popravila predvsem pot do kraja prireditve.

Nov gasilski dom v Poljanah

iz naših krajev

SINDIKALNE PODRUŽNICE JESENIŠKE OBČINE O ORGANIZACIJSKIH VPRASHANJAH

Pred dnevi so se v jeseniški občini začeli sestanki sindikalnih podružnic, ki jih obiskujejo tudi člani plenuma Občinskega sindikalnega sveta. Tu na osnovi sklepov zadnje seje Sveta podružnice razpravljajo v glavnem o plačevanju članarine in nekaterih organizacijskih vprašanjih. Namen razprav je predvsem ta, da se organizacije utrdijo in organizacijsko uredujo.

Mimo tega razpravljajo tudi o nekaterih drugih vprašanjih. O udeležbi na nedeljski proslavi v Završnici, o preskrbi z ozimnico in drugem. Večina organizacij bo sestanke šele imela.

PREDAVANJE O TBC

V okviru Tedna Rdečega križa, ki je bil posvečen boju proti TBC, je bilo v petek, 18. septembra v Radovljici v posloplju Občinskega ljud. odbora zdravstveno predavanje, ki ga je s sklopitičnimi sliškami pripravil dr. Branko Stanček.

USPELA EKSURZIJA UPRAVLJAVCEV JESENIŠKE ŽELEZARNE

Izvršni odbor sindikalne podružnice Železarne Jesenice je organiziral za člane izvršnega odbora, člane tovarniškega komiteja ZKS in člane upravnega odbora podjetja trdnevno ekskurzijo. Člani ekskurzije so si ogledali podjetja »Jugoturbina« v Karlovcu, Plitvička jezera, Crikvenico in Škocjansko jamo. Nad 80 udeležencev je bilo prvič v »Jugoturbini« v Karlovcu.

SAHOVSKI TURNIR KANDIDATOV NA BLEDU

Rezultati X. kola: Talj : Keres 0:1, Smislov : Petrosjan remi, Fischer : Benkő 1:0, Olafsson : Gligorič remi (v nadaljevanju).

Rezultati X. kola: Gligorič : Talj remi, Benkő : Olafsson 1:0 (v nadaljevanju), Petrosjan : Fischer 1:0, Keres : Smislov remi (v nadaljevanju).

Stanje po X. kolu: Keres 7, Talj in Petrosjan 6, Gligorič 5,5, Smislov, Benkő in Fischer 4 ter Olafsson 3,5 točke.

pa tudi prvič na Plitvičkih jezerih in v Škocjanski jami. S kraji, ki so jih videli, so bili izredno zadovoljni. Predvsem pa jih je razen »Jugoturbine« v Karlovcu navdušila tudi Škocjanska jama.

V TRŽIČU NOVO ZIMSKO STRELIŠČE

V nedeljo, 27. septembra bodo v Tržiču odprli sodobno urejen in opremljen športni prostor — dvorano zimskega strelišča za strelnjake z zračno puško. Na pobudo upravnega odbora streleske družine, s prizadevanjem strelec in s posložitvijo delovnih kolektivov so tržički strelec dobili res lepo zatočišče.

SIMULTANKA V KAMNIKU

Danski velemojster Larsen bo v nedeljo popoldne ob 15.30 odigral v Kamniku v dvorani nad kavarno simultanko proti 30 igralcem. Pridelitev organizira Solidarnost v okviru proslave 40-letnice svojega delovanja.

ZA VODOVOD V RUDNIKU

Dijaki kamniške gimnazije so s prostovoljnim delom že v dveh izmenah pomagali graditi zbiralnik za vodovod v partizanski vasi Rudnik pri Radomljah. Občina Kamnik je prispevala k stroškom en milijon dinarjev.

ENOTNO IME ZA VEČ NASELJ

Zaradi lažjega upravnega poslovanja naj bi se po predlogu Obč. Kamnik našelja Duplica, Bakovnik in Spodnje Mekinje združile s Kamnikom, naselja okrog Mekinje kot n. pr. Zduša, Godič, Jeranova pa v Mekinje. Severni del Godiča, Kregarjevo in Zupanje njive pa bi se priključile Stahovici.

NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU ZA 255 MILIJARD DIN POGODBE

Letošnji Zagrebški jesenski velesejem je presegel po svojem poslovanju vsa pričakovanja. Vrednost sklenjenih pogodb znaša okoli 255 milijarde din, kar je za 70 milijard din več kot lansko leto. Rekordno poslovanje so zabeležili tako v notranjem prometu 193 milijard din kot tudi v izvozu, ki je dosegel vrednost 16 milijard din. — Zuvod je bilo sklenjenih pogodb v vrednosti 20 milijard dinarjev.

ODLOČNA ORIENTACIJA V IZOBRAŽEVANJU IN KULTURNEM DVIGU DELAVSTVA

Na skupni seji predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov za Slovenijo in Glavnega odbora Zveze Svobod in prostovoljnih društev Slovenije, ki je bil pretekli tretrek v Klubu poslancev v Ljubljani, je Stanislav Kavčič govoril o kulturni in prostovoljni politiki v odnosu do delavcev. Poudaril je, da gre pri izobraževanju delavcev za poseben sistem izvenšolskih ustanov za šolanje odraslih, za centre za strokovno izpopolnjevanje na delovnem mestu, ki bi bili organizacijsko postavljeni v posameznih podjetjih ali za ved podjetij skupaj ene, pa tudi ved občin, ter za široko mrežo delavskih univerz. Sprejet je bil tudi njegov predlog, naj bi organizirali posebno Zvezo delavskih univerz v ljudskih univerz v republiškem merilu.

POSVETOVANJE O DELAVSKIH IN LJUDSKIH UNIVERZAH NA POLŽEVEM

V sredo in četrtek je bilo na Polževem dvodnevno posvetovanje zastopnikov delavskih in ljudskih univerz Ljubljanskega okraja, ki so se ga udeležili tudi zastopniki drugih krajev Slovenije. Namen posvetovanja je bil, da bi delo ljudskih univerz dobilo takoj v začetku leta trdne oblike. Na seminarju so govorili tudi o bodočih nalogah Zveze delavskih univerz, ki naj bi med drugim zlasti skrbela za vlogo kadrov, posredovala izkušnje drugih naših republik in tako dalje.

Izdaja CP »Gorenjski tisk« — Urejuje uredniški odbor — Direktor S. Beznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 475 — Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-133 — Izjava ob ponedeljkih in petek — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din.

65 let plodnega dela poljanskih gasilcev

Pred kratkim je Prostovoljno gasilsko društvo v Poljanah praznovalo 65. obletnico obstoja društva. Obletnica je bila še bolj pomembna zato, ker je bila zvezzana z otvoritvijo novega gasilskega doma, razvitjem praporočila in odkritjem spominske plošče gasilcem, padlim v NOB.

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1894. Že leta 1897 je pričelo graditi gasilskega skладa, Občinskega ljudskega odbora Gorenja vas, KZ Poljane in drugih so znašale preko 880.000 dinarjev.

Glavni delež so prispevali člani društva, saj so opravili na tisoči prostovoljnih delovnih ur. — Vsi napori poljanskih gasilcev so bogato poplačani, saj imajo nov dom, ki je med najlepšimi na Gorenjskem. Največ zasluga pri tem ima dolgoletni predsednik društva tov. Ciril Subič.

Ceprav je na dan proslave bilo zelo slabo vreme, se je otvoritev udeležilo več sosednjih društev, gostov in številno prebivalstvo Poljan in okolice. — Društvo in več gasilcev je ob tej priložnosti prejelo zaslужeno odlikovanje.

Po govoru, v katerem je društvo zaželelo še nadaljnjo uspešno delovanje, je ljubljanski poslanec tov. Anton Peternej-Igor izročil dom namenu. L. M.

Te dni po svetu

Sovjetski ministrski predsednik Nikita Hruščev je v sredo obiskal več farm v državi Iowa, ki je ena izmed največjih pridelovalk žita na svetu. Po povratku v Des Moines je Hruščev obiskal Kmetijsko fakulteto, kjer je imel krajši govor. V petek in soboto bo imel razgovore s predsednikom Eisenhowejem. V nedeljo pa bo odpotoval v SZ.

Po določitvi dnevnega reda nadaljuje 14. zasedanje Generalne skupščine OZN se je posvečeno splošni razpravi, je včeraj imel med desetimi govorniki ekspozite tudi državnega sekretarja za zunanjje zadeve Koča Popović. V sredo so prav tako začeli delati štirje izmed sedmih skupščinskih odborov. To so odbori za socialne, skrbstvene, finančne in pravne zadeve, medtem ko se bodo seje odborovi za politične, posebne politične in gospodarske zadeve začele pred koncem splošne razprave, ki ga pričakujejo ob koncu meseca ali pa v začetku prihodnjega meseca.

Avstrija se zavzema za položaj nemške manjšine v Južni Tirolski, kjer prebiva znotraj italijanskih meja skoraj četrt milijona prebivalcev nemške narodnosti. Spor o tem se vleče že iz časov po prvi svetovni vojni. Leta 1946 se je zdelelo, da ga bo sporazum med De Gasperijem in Grberjem, italijanskim in avstrijskim zunanjim ministrom, dokončno razvozal, toda zadnji dogodek in razvoj položaja so ga le še bolj zaostri. Avstrija namerava, kot kaže sedanja izjava Kreiskega, celotni problem spraviti na odprt mednarodno tribuno, omenili tudi te odnose.

LJUDJE IN DOGODKI

„Pometaj pred lastnim pragom!“

»Ce dvostranski razgovori z Italijo ne bodo dali zadovoljive rezultate glede Južne Tirolske, Avstrija ne bo imela druge izbire kot da se obrne na Združene narode in čimprej postavi na dnevni red tovprašanje.«

S temi besedami se je avstrijski zunanjji minister dr. Bruno Kreisky oglašil v splošni razpravi, je včeraj imel med desetimi govorniki ekspozite tudi državnega sekretarja za zunanjje zadeve Koča Popović. V sredo so prav tako začeli delati štirje izmed sedmih skupščinskih odborov. To so odbori za socialne, skrbstvene, finančne in pravne zadeve, medtem ko se bodo seje odborovi za politične, posebne politične in gospodarske zadeve začele pred koncem splošne razprave, ki ga pričakujejo ob koncu meseca ali pa v začetku prihodnjega meseca.

Niti mi, niti noben drugi objektivni opazovalec ne bo mogel mnenje vesti mimo dejstva, da se v tem primeru Avstriji potegujejo za pravice, ki jih neupravljeno odrekajo Slovencem na Koroškem. Slovenski predstavniki na Koroškem so večkrat z gremkobo ugotovili, da bi bili zad

Pred Tednom otroka

Ko govorimo o pomoči in razbremeni družine, moramo vedeti, da gre pri tem za ustanove, ki naj razbremene in dopolnijo družino — ne pa zamenjajo, da s tem krepijo družino kot osnovno celico družbe.

Pri tem gre za ustanove, ki naj razbremene — dopolnijo družino, ne pa jo zamenjajo.

Problem varstva otrok in pomoč družini je zlasti pereč v industrijskih krajih kot so Kranj, Jesenice, Tržič, Škofja Loka itd., kjer je zaposleno veliko število žena (v Kranju 45 odstotkov od vseh zaposlenih), imajo pa neugoden kvalifikacijski sestav, saj je le okrog 20 odstotkov žen kvalificiranih. Nizka kvalificiranost je posledica precejšnje nestalnosti ženske delovne sile, kar v nemajhni meri izvira kot posledica neurejenih problemov varstva otrok in prezaposlenosti žena sploh. — Zato trdimo, da je gospodarski razvoj industrie, posebno pa dvig proizvodnje, v precejšnji meri odvisen od načina reševanja problema delovnih družin. Iz analize varstva otrok na Gorenjskem moremo ugotoviti, da je storjen vejl napredek pri združevanju zaščiti otrok, širjenju mlečnih kuhinj, rejništvi in skrb za pravočasno oddajo defektivnih otrok v posebne zavode, nezdovljiv pa je napredek pri ustanavljanju in širjenju ustanov za varstvo in vzgojo otrok. Poglavitna pomanjkljivost je v tem, da ne moremo pomagati z obstoječimi kapacitetami različnih otroških ustanov in oblikami dela vsem otrokom in družinam, ki so pomoči potrebne.

Stanovanjske skupnosti, ki se prav v tem času ustanavljajo, druge prilagajo svojo dejavnost zahtevam Zakona o stanovanjski skupnosti, bodo lahko v največji meri hitro in učinkovito reševale probleme ob neposrednem sodelovanju in upravljanju državljanov. Pri vseh svetih za varstvo družine bi moral imeti po zgledu Kranja Komisijo za nudenje pomoči pri ustanavljanju organizacij in pri delu mladinskih ustanov, ki naj bi svetovala svetom stanovanjskih skupnosti, kakšni prostori so potrebi za otroška zavetišča in njih organizacijo, nadzorovala bi potrebe in načrte za organiziranje otroška in mladinska igrišča, seveda vse prilagojeno potrebam in materialnim možnostim v okviru posameznih stanovanjskih skupnosti, upoštevajoč, da iz malega raste veliko! Pripravljajo in organizirajo naj bi v najtejši povezavi s prosvetnim kadrom seminarje za usposabljanje laičnega kadra za različne oblike dela z otroki in mladino itd.

Ob dosedanjem aktivnosti stanovanjskih skupnosti občutimo, da bi jim bila ta pomoč dobrodošla, zlasti še, ker povsod manjka iz-

Draga ROME

kušenj in še ni razščena vrsta problemov. Na primer, nekje imajo že prostore za otroško zavetišče, pa stoe sedaj pred problemom finansiranja opreme, kako bodo zavetišča poslovala, nimajo še pripravljenega kadra in ne vsaj informativnega izračuna prispevka staršev. Drugo so zgradili lepo igrišče (mogoče predrago za obstoječe razmere!) pa spet brez nadzorstva, ne razmišljajo o potrebi uvedbe malic podobno kot v šolah. Ponekod zapostavlja potrebe doraščajoče mladine, ki bi bila čestokrat zadovoljna vsaj z enim prostorom — travnikom, kjer bi lahko igrala obojkjo, namizni tenis in podobno. Spet drugje vidijo rešitev družinskih problemov samo z ustanavljanjem pralnic in trošijo vsa razpoložljiva materialna sredstva samo v te namene, pri tem pa ne analizirajo ostalih potreb svojega področja in ne razmišljajo, kaj bi bilo moč rešiti skupno s sosednjem stanovanjsko skupnostjo. — Skratka, dejavnost svetov stanovanjskih skupnosti je že v začetku precejšnja, toda ravno spričo številnih potreb in problemov bo treba poskrbiti in reševati najprej tiste probleme, ki so tam najnajnejši, ne pa tiste, za katere imajo posamezniki največ razumevanja, da bi bil uspeh stanovanjskih skupnosti že v začetku učinkovit in kar najbolj približan namenu.

Pri razvijanju različnih dejavnosti lahko sveti za varstvo družine pri občinah s svojimi strokovnimi komisijami, ženska društva, športne organizacije in drugi s točnimi analizami posameznih problemov in ponekod s strokovnimi nasveti pomagajo razvijati najpotrebnnejše ustanove in servise.

Prav to dejavnost bi bilo potrebno v pripravah za Teden otroka pri vseh občinskih svetih in društvenih razvijati, da ne bi bil Teden otroka z osnovnim programom — »Pomoč otrokom, ki nimajo urejene družinske okolje« samo akcijski program, ampak da je ravno v tem času široko zastavljena naloga za razvijanje različno potrebnih ustanov v okviru stanovanjske skupnosti.

Pri tem z materialne strani znatno pomagamo tudi z zbiranjem sredstev v sklad za »varstvo otroka«, ki naj bo ustanovljen pri vseh občinah. Le-tu se zbirajo in stekajo sredstva raznih prispevkov v času Teda otroka, prispevki gospodarskih organizacij, kateri pri dajanju v ta namen niso obdavljeni itd. Potrebno pa bo, da bodo upravni odbori napravili načrte, da bodo ta sredstva še v letošnjem letu izkoristena, predvsem za ureditev raznih otroških ustanov in otroških igrišč v okviru stanovanjskih skupnosti.

Bili smo v Žirovni. Prijazna starca ženica nam je pokazala pot, ki pelje na prireditveni prostor v Završnici. Bolj po planinski kot avtomobilski cesti smo se peljali proti cilju. Ze lega pokrajine nam je povedala, da je dolina Završnice veliko pomenila za ilegalno delo po prvi svetovni vojni, poseben pomen pa je dobila v času narodnosvobodilne borbe.

Tod so se začeli zbirati že meseca junija in juliju leta 1941 prvi par-

Prireditveni prostor v dolini Završnice, kjer bo jutri, v soboto, 26. in v nedeljo, 27. septembra veliko mladinsko slavlje

To pot nas niso zanimala polja, niti šahovski turnir na Bledu, pa tudi ne elegantne limuzine, ki so drvele s 100 kilometri na uro mimo nas. Zanimali so nas dogodki delovanja SKOJ v času med prvo in drugo svetovno vojno, ko se je delavski razred predvsem boril v industrijskih središčih, boril za svoje pravice in demokratične odnose, ter bil često izpostavljen preganjanju vladajočega režima.

Bili smo v Žirovni. Prijazna starca ženica nam je pokazala pot, ki pelje na prireditveni prostor v Završnici. Bolj po planinski kot avtomobilski cesti smo se peljali proti cilju. Ze lega pokrajine nam je povedala, da je dolina Završnice veliko pomenila za ilegalno delo po prvi svetovni vojni, poseben pomen pa je dobila v času narodnosvobodilne borbe.

Tod so se začeli zbirati že meseca junija in juliju leta 1941 prvi par-

borov je v okraju približno 48 ali 54,5 odstotka. Njihova aktivnost se odraža v tem, da izvršujejo le tiste naloge, za katere dobitjo sredstva iz občinskih proračunov, ki neobhodno terjajo izvršitev, n. pr. najnajvečja popravila krajinskih poti, mostov, pokopališč, vodovodov, javne razsvetljave itd.

V tretjo skupino pa spadajo KO, ki več ali manj le životarijo. Teh imamo v okraju približno 19, in sicer v področjih okolice Cerkev, Bohinja, Poljan in še v nekaterih drugih krajinah, kjer je cutiti slabost dela osnovnih političnih organizacij. Ti krajevni odbori se sestanejo samo na razne intervencije in ob zelo slabi udeležbi ter rešujejo le najbolj pereče probleme. Stiki z volivci in ostalimi organizacijami so zelo slabi. Anketa je pokazala, da se ti krajevni odbori povprečno sestajajo enkrat na leto, nekaj pa je celo takih, ki se še niso niti konstituirali. V Bohinjski občini n. pr. KO Češnjica, Stara Fužina in Koprivnik ne delajo in so popolnoma zamrli.

Dosedanja praksa je pokazala, da tisti krajevni odbori, ki imajo več stikov z občinskimi ljudskimi odbori in od njih prejemajo več konkretno pomoč, delajo bolje. Dodeljena finančna sredstva se namreč bogato rentirajo, saj jih KO s prostovoljno delovno silo in samopriskrivki znatno pomnože. Značilo za te krajevne odbore je tudi, da često obravnavajo vprašanje razširivite pravic krajevnih odborov.

V drugo skupino spadajo tisti KO, ki dobro delajo le ob materialni podpori občinskih ljudskih odborov in večji skrbi političnih organizacij. Takih krajevnih o-

Završnica je pripravljena

Osamljene meglice so jadrale preko neba. V prelepem jesenskem dnevu smo v torek dopoldne obiskali Završnico — kraj, kjer bo 26. in 27. septembra veliko mladinsko slavlje v počastitev 40-letnice KPJ in SKOJ. V tem kraju se je ponesrečil prvi sekretar CK SKOJ Dragoljub Milovanović.

Pred nami so se vzpenjali mogični vrhovi Karavaških. Po polju so kmetje pospravljali ajdo, pobrali krompir in zadnje poljske pridelke. Ob glavnih cesti proti Jesenicam so nas opozarjale napisne deske na veliki šahovski turnir kandidatov za naslov svetovnega šahovskega prvaka na Bledu. Mimo nas so drveli domači in inozemski avtomobili. Vlak je sopaljal z Jezercami proti Kranju.

tizani in aktivisti z Jesenic. 20. junija 1942. leta je bil organiziran Cankarjev bataljon pod Stolom, ki je že 29. junija 1942. leta miniral železniški most v Mostah. Leta 1943. se je močno razvila terenska organizacija OF za Jesenice in Radovljico. Leta 1944. pa je bil na tem področju ustanovljen Kokrški odred, katerega en bataljon se je v glavnem zadrževal v dolini Završnice. Na tem področju je imel odred svojo bolnišnico, ki je bila najprej pod Zelenico, nato v Kotlu pod Koritom in za tem na Vrath. Lahko je sprejela hkrati do 30 ranjencev in bolnikov. Nad Jezercami se je nahajala tudi puškarska delavnica, pod Bukovo pečjo pa je bila čevljarska delavnica, ki se je nato preselila v Rovt v Završnici.

Odred je imel organizirano tudi obveščevalno službo, ki je imela svoj sedež pod Koritom v Završnici, imenovan »Triglav«. Zaradi obveznosti terena je štab odreda obveščevalcev razdelil na dva dela in ustanovil novo točko, ki jo je imenoval »Stol«. Razmnoževali so »Slovenskega poročevalca«, »Ljudsko pravico« in tiskali propagandne lepake.

Konec aprila 1945. leta so bili vsi bataljoni Kokrškega odreda osredotočeni v dolini Drage in Završnici z namenom, da bi osvobodili zapornike iz taborišč v Begunjah. 4. maja je pod prtiškom kapitulirala posadka begunjskih zapornikov. Ob tej priložnosti je bilo osvobojenih 632 ujetnikov. Vsi, ki so bili sposobni za orožje, so bili vključeni v dva bataljona, ustanovljena v Završnici pri Smokuškem mostu. Kokrški odred je tako povečan vodil nadaljnje borbe za osvoboditev Gorenjske in sodeloval kmalu potem celo pri borbah za osvoboditev Koroške.

Se in še bi lahko naštevali akcije naših borcev, ki so se borili na tem koščku gorenjske zemlje.

Tik nad jezerom v Završnici, na planoti pod strmimi stenami, prav te dni pripravljajo pripreditev prostor. Takoj ko nas je pot pripeljala na jaso, smo na levi strani ob vnožju Stola opazili skalo, na katerem za vzdiana spominška plošča v spomin prvemu sekretarju Dragoljubu Milovanoviću in dogodkom v Završnici. Postavljena je že slavnostna tribuna, pripravljena je prostor za taborne ognje, oder za koncert zabavnega orkestra RTV Ljubljana. — Poleg prireditvenega

Skala, na kateri bo vzdiana spominška plošča prvemu sekretarju CK SKOJ Dragoljubu Milovanoviću

prostora pa bodo danes popoldne in v soboto dopoldne marljivi gorenjski taborniki in planinci postavili preko 250 šotorov, kjer bo lahko prenočilo okoli 1200 ljudi. Nadejajo se, da se bo nedeljskega zborovanja udeležilo preko 10.000 udeležencev. Ravno tako je pripravljena progna za orientacijski pohod po Milovanovičev memorial. Skratka vse je pripravljeno.

Završnica bo sprejela v soboto in nedelji mladino Slovenije, tabornike in planince vse Jugoslavije, prišli bodo stari borce in dečki, da počasti spomin na pomembne dogodke iz zgodovine SKOJ in Partije. — M. Z.

Industrijska proizvodnja v prvem polletju

V eni zadnjih številk »Glasu Gorenjske« smo poročali, da se je industrijska proizvodnja v kranjskem okraju v letošnjem prvem polletju v primerjavi z istim razdobjem lani povečala za 5,7 odstotka, realizacija pa za 15,1 odstotka. — Primerjava količinske proizvodnje v prvih šestih mesecih letos s planom za leto 1959 pa kaže, da se je le-ta povečala za 2,8 odstotka, realizacija pa za 3 odstotke.

Danes si po podatkih gospodarskih organizacij in po bančnih podatkih oglejmo, kakšne rezultate so glede izpolnjevanja plana proizvodnje in realizacije v letošnjem prvem polletju dosegle nekatere večje gospodarske organizacije v okraju s področja kovinske, elektrotehnične, tekstilne in usnjarske industrije in industrije gradbenega materiala. — (Podatki so povzeti po Biltenu Narodne banke za okraj Kranj, številka 7, julij 1959.)

VERIGA Lesce je v prvem polletju količinsko prekoračila plan za 2,6 odstotka, vrednostno pa ga je dosegla le 96,6 odstotka. Zaradi ne najbolje kvalitete domače surovine pride včasih do nadpovprečnih izmetov. Električno varjene in patentne verige ne gredo dobro v prodajo, sicer pa je letos realizacija ugodna. Veriga ima odobreno investicijsko posojilo za gradnjo in opremo obrata za izdelavo težkih sidrnih verig, s čimer se bo prizadovljila potrebam trga. Proizvodnje kapacitete se z rekonstrukcijo povečujejo, obračanje sredstev pa se zboljuje.

V industriji gradbenega materiala zajete opekarne in Marmor Hotavlj je svoj letni plan 160 milijonov izvršile z 71 milijonom, od tega 6 milijonov iz izvoza. Občutno je pomanjkanje tankih in kvalitetnih podplatov. —

Peko se poskuša preusmeriti na prejšnje usnje in na usnje z brusenim licem, vendar kvaliteta ne ustreza. Zlasti je to močna ovira za izvoz, ki je bil letos kljub večjim naročilom precej nižji kot lani.

PLANIKA Kranj je količinsko proizvodni plan tudi v juliju prekoračila. Na to preseganje vpliva največ nagrajevanje po enoti proizvodnje. Občutno je pomanjkanje klasičnega boksa. Surovinske zaloge so relativno visoke zaradi priprave obutve za jesensko in zimsko sezono in predvsem za izvoz. Z uvedbo tekočega traku so zaloge nedovršene proizvodnje v stalnem upadanju.

Presegli so plan

Na zadnji seji ObLO Kamnik so obravnavali poročilo o izvršitvi družbenega plana za prvo polletje. V večini podjetij je bil preseganjem skupnih dohodkov. V izčrpnih debatih so tudi osvetljili kamniške prehrambene probleme, pri čemer je preskrba z mesom in kruhom najbolj pereča.

POPRAVEK

V članku »Prihodnji teden bo na Jesenicah dovolj krompirja«, ki je bil objavljen v zadnji številki »Glasu Gorenjske« z dne 21. septembra 1959, je prislo do neljube pomote, ki pa so jo bralci verjetno že sami popravili. Namesto 300, oziroma 240 stotov ali 30 oziroma 24 hektarjev krompirja na hektar (planirani in po zadnjih podatkih izračunani hektarski domen krompirja na kooperacijskih površinah) je bilo po pomota zapisano 30 oziroma 24 stotov. — Prosimo bralice, da nam oprostijo in napako popravijo. — A. T.

OBYEŠČEVALEC

MALI OGLASI

Prodam kabel za istosmerni tok. Naslov v oglasnem oddelku

Starejša ženska prada proti meščemu dosmrtnemu odplačevanju stanovanjsko hišico. Sr. vas 58 — Senčur 5416

PRODAM VIJUGASTE ŽELEZNE STOPNICE in 80 kilogramov debele pocinkane **BODEČE ŽICE.** — Foto Šelhaus, Škofja Loka 4517

Samo šole za gluhe otroke vračajo gluhenemim govor.

Prodam kompletan akvarij z lepimi rastlinami in ribicami. Poizve se v upravi lista 4518

Prodam avto Fiat 1100 v dobrem stanju. Ogled od 15. ure dalje. — Voglje 78 4519

Vsako obolenje ušeše vašega otroka takoj prijavite zdravniku, ker s tem preprečujete možnost njegove gluhotе.

Sivalni stroj, šivilski, za 22.000 prodam. Kodnik, Trboje 80, Smederevo 4520

Posnemalnik, pinjo, topomer, plohe (50 mm) prodam. Ogled v pondeljek popoldan. — Naslov v oglasnem oddelku 4521

Po ugodni ceni prodam dobro ohranjen šivalni stroj z dolgim čolničkom (močan). Naslov v oglasnem oddelku 4552

Gospodarske organizacije — sprejemajte v svoje kolektive tudi gluhe delavce.

Ugodno prodam novo moško kolo. Predsolje 75 4523

Prodam spalnicu iz mehkega lesa. Prešernova 15, Kranj 4524

Prodam dva hektara zemlje ali oddam v najem za daljšo dobo. — Janez Brezar, Jezerska cesta 59 — Kranj 4525

Prodam Jawo. Ogled popoldne. Naslov v oglasnem odd. 4526

Prdnam nov moped. Justina Demšar, Zminec 26, Šk. Loka 4527

Sprejemam postrežnico za nekaj ur dnevno — najraje upokojenko. Naslov v oglasnem odd. 4528

Sprejemam mizarskega pomočnika. Pečenčko, Stara cesta 10, Kranj 4529

Samostojen mlinar s prakso išče zaposlitve. Jože Dolar, Suha 41 pri Predsoljah 4530

Trgosko podjetje knjigarna »Simon Jenko« v Kranju obvešča vse cenjene odjemalce, da bo v dneh 28., 29. in 30. septembra vršilo redni četrletni popis blaga in bo lokal zaprt 4531

Trgosko podjetje knjigarna »Simon Jenko« v Kranju sprejeme v uk vajenca (vajenka). — Pogoj je dovršena osemletka. Nastop takoj 4532

Trgovsko podjetje knjigarna »Simon Jenko« v Kranju se pripravlja vsem cenjenim odjemalcem in jim sporoča, da ima neprekiniten delovni čas od 7. do 19. ure 4533

Sprejemam v varstvo čez dan dva otroka od 2 do 7. leta. Naslov v oglasnem oddelku 4534

Prekljucujem št. bl. 35611 in 35612 izdanih v Komisiji trgovini Kranj z dne 23. oktobra 1957. — Gverina Berčič 4535

Alojzija Zupan se toplo zahvaljujem organizaciji ZB za pomoč pri prevozu mojega pokojnega sina Slavka, saj se mu je s tem izpolnila zadnja želja. Prav tako se lepo zahvaljujem Pogrebenumu zavodu za organizacijo pogreba. 4536

Profesorica išče opremljeno ali neopremljeno sobo; inštruirata tudi matematiko. Ponudbe oddati pod »nagrada«.

V soboto popoldan sem izgubila moško jopico od Gorenjskega tiška do vojašnice v Prevaljah. Po-

štenege najditelja prosim, da jo proti nagradi vrne v oglasni oddelek. 3537

Ugodno prodam železen štedilnik, dobro ohranjen in novo lutzovo peč. Naslov v ogl. odd. 4538

Prodam NSU Primo 150 ccm. — Ogled 26. septembra ob 16. ure dalje in 27. do 10. ure. Naslov v oglasnem oddelku. 4539

Prodam kompletno novo Rogovo kolo po zelo ugodni ceni. Spodnje Gorje 4. 4540

Prodam lepo vrtno ograjo dolgo 5 m, 2 visoki lončeni peči in 1 lutzovo peč ter 2 novi moški oblike, temen predvojno blago. Ogled v Reginčevti ulici 6, Kranj. 4541

Prodam kompletan akvarij z lepimi rastlinami in ribicami. Poizve se v upravi lista 4518

Prodam avto Fiat 1100 v dobrem stanju. Ogled od 15. ure dalje. — Voglje 78 4519

Vsako obolenje ušeše vašega otroka takoj prijavite zdravniku, ker s tem preprečujete možnost njegove gluhotе.

Prodam žensko kolo, skoraj novo. C. na Klanc 61, Kranj. 4542

Za delo v sladišču z železom sprejemam delavce. Plaća dobra.

Samska stanovanja na razpolago. Javite se v tajništvu »Metaleks«, Ljubljana, Parmova 33. 4543

Iščem hišno gospodinjo z majhno pokojnino. Pripravljen sem takoj zagarantirati pol milijona sivo

Vrednosti. Ponudbe oddati v oglasni oddelek pod »Gorenjka«. 4544

Objave

OBVESTILO

Zdravstveni dom Kranj obvešča starše otrok, rojenih od 1. I. do 31. XII. 1958, da se prične obvezno cepljenje proti davici, tetaniju in oslovskemu kašlu po sledenčem razpored:

OTROŠKA POSVETOVALNICA MAVCIJE — 29. 9. 1959 ob 8. uri. **GOSTILNA BREG OB SAVI** — 28. 9. 1959 ob 8.30 uri.

OSNOVNA ŠOLA ŽABNICA — 29. 9. 1959 ob 9. uri.

OTROŠKA AMBULANTA STRAŽIČE — 28. 9. 1959 ob 9.30 do 12. ure.

OTROŠKI DISPANZER KANJ — 28. 9. 1959 ob 14. do 18. ure.

ZADRUŽNI DOM KOKRICA — 29. 9. 1959 ob 7.30 uri.

OSNOVNA AŠOLA PREDOSLJE — 29. 9. 1959 ob 8. uri.

ZADRUŽNI DOM VISOKO — 29. 9. 1959 ob 8.45 uri.

OSNOVNA ŠOLA OLŠEVK — 29. 9. 1959 ob 9. uri.

POMOŽNA ZDRAVSTVENA POSTAJA KAMNOLOM KOKRA — 29. 9. 1959 ob 9.30 uri.

ZDRAVSTVENA POSTAJA JEZERSKO — 29. 9. 1959 ob 10.30 uri.

AMBULANTA PREDDVOR — 29. 9. 1959 ob 11.30 uri.

OSNOVNA ŠOLA TRSTENIK — 29. 9. 1959 ob 14. uri.

OSNOVNA ŠOLA GORIČE — 29. 9. 1959 ob 14.30 uri.

OTROŠKI VRTEC GOLNIK — 29. 9. 1959 ob 14.45 uri.

OTROŠKA POSVETOVALNICA JEZE — 29. 9. 1959 ob 15.45 uri.

OSNOVNA ŠOLA PODBRZJE — 29. 9. 1959 ob 16.30 uri.

ZADRUŽNI DOM NAKLO — 29. 9. 1959 ob 17. uri.

OSNOVNA ŠOLA PODBLICA — 30. 9. 1959 ob 14. uri.

GOSTILNA NEMILJE — 30. 9. 1959 ob 14.30 uri.

OSNOVNA ŠOLA BESNICA — 30. 9. 1959 ob 15. uri.

OTROŠKA POSVETOVALNICA ŠENČUR — 30. 9. 1959 ob 16. ure.

OSNOVNA ŠOLA VOKLO — 30. 9. 1959 ob 16.45 uri.

OSNOVNA ŠOLA TRBOJE — 30. 9. 1959 ob 17.30 uri.

Starše obveščamo, da popolno cepljenje zajema tri injekcije, katere bodo otroci prejeli v razdobju širih tednov. S seboj prinesite vabila in zdravstvene izkaznice otrok.

CEPLJENJE JE STROGO OBVEZNO!

Opozorjam, da si starši za bolne otroke pravočasno preskrbe zdravniška potrdila, da jih pred-

Pred srečanjem Triglav : Branik

ob 15., 17.30 in 20. uri jugoslovensko-italijanski barvni cinemascope film »NEVIHTA«.

Naklo: 26. septembra ob 19.30 ameriški barvni film »PESMI ZLA«, 27. septembra ob 15., 17. in 19. ure ameriški barvni cinemascope film »ZLOMLJENO KOPJE«.

KRVAVEC, Cerkle: 26. septembra ob 20. ure francoski film »OGLEDALO Z DVEMA OBRAZOMA«, 27. septembra ob 15., 17. in 19. ure ameriški barvni cinemascope film »ZLOMLJENO KOPJE«.

Radevljica: 25. in 26. septembra ob 20. ure ter 27. septembra ob 14. 18. in 20. ure ameriški barvni film »PREKO MNOGIH REK«, 27. septembra ob 10. ure matineja in 16. ure redna predstava ameriške barvne risanke »PISANI SPORED«.

Ljubno: 26. in 27. septembra angloški barvni film »LEPO JE BITI MLAD« — predstava v soboto ob 20. ure, v nedeljo pa ob 10., 15., 18. in 20. ure.

Radovljica: 25. in 26. septembra ob 20. ure ter 27. septembra ob 14. 18. in 20. ure ameriški barvni film »SORA«, Škofja Loka: 25. do 27. septembra mehiški film »SERENA DA V MEKSIKI«.

Ziri: 26. in 27. septembra ameriški film »LUKRECija BORGIA« — predstava v soboto ob 20. ure, v nedeljo pa ob 15. in 19.30 ure.

DOM, Sovodenj: 26. in 27. septembra ameriški film »VELIKA URA« — predstava v soboto ob 20. ure, v nedeljo pa ob 16. ure.

Duplica pri Kamniku: Zaprt.

TRŽNI PREGLED

V KRALJU

Ajdova moka 70, ješprejn 70—75, kaša 70—85, fižol 60—85, krma za kokoši 35—40, koruza 40, proso 35 do 40, oves 20—25, lisički 35—40, orehi 70—80 din za liter; korenjček 25—30, čebula 35—40, sladko zelje 10, ohrov 15, salata 50—65, pesa 30, zelenja paprika 40—50, paradižnik 30—50, sladka repa 10, kisla repa 20—30, kumarice 90—100, fižol v strožju 60—70, jedilne buče 10, jabolka 30—50, hruške 40—80, slike 40—50, gobe 200, grozdje 90 do 100, fige 60, lešniki 400, mandeljni 300 in med 350 din za kilogram. Sir 120, surovo maslo 520 din kilogram, jajca 22—25 din kos, kokoš 400—600 din, piščanci 250—400 din, česen 5—10 din kos, špinaca 25 din merica, peteršilj in zeleni 10 din šopek, por 8—10 din kos.

V KAMNIKU

Solata 70, endivija 50, fižol v strožju 50, paradižnik 44, paprika 40, zelje 8, kisla zelje 50, kumare 20—30, korenjček 50, rdeča pesa 30, kolerabe 45—50, špinaca 100—120, krompir 16—17, jabolka 40, hruške 60—80, fige 60, grozdje 90—110, slive 35—40 din za kilogram.

Orehi 55, ješprejn in kaša ter ajdova moka 80 din liter, jajca 25 do 26 din kos. Zelje je bilo pri prodajalcih 12—15 din za kilogram, neka prodajalka pa je pripeljala prav tako lepega po 8 din za kilogram in ga prodala zvrhan voz. Pri zadružni prodajajo krompir po 14 din za kilogram.

V RADOVLJICI

Krompir 17, zelje (glave) 17, čebula 38, česen 98, paradižnik 38, paprika 44, kumare 17, solata 40, jabolka 32, hruške 60, slive 35, grozdje 120, banane 270 in limone 200 din za kilogram. Jajce 22 din kos.

V ŠKOFJI LOKI

Umrli so: Ana Tušar, Puštal 86 — deklico, Ana Stropnik, Šk. Loka Spodnji trg 16 — deklico; Frančiška Brčon, Klobovska ulica 4 — deklico; Frančiška Jesenovec, Poljanska ulica 18 — deklico; Marija Kern, Poljanska ulica 46 — deklico in Albinus Bernard, Gorenja vas 58 — dečka.

<p

Prešernovo gledališče pred novo sezono

KAJ OBETA REPERTOARNA POLITIKA?

Spokojen mir, ki je domala tri mesece suvereno kraljeval v Prešernovem gledališču v Kranju, so pred kratkim skalili člani dramske družine s pripravami na novo sezono. Nič posebnega ni tež ugotoviti. Z naglimi koraki se pač približuje jesen in z njo čas kulturno-prosvetnega dela. — V tem bežnem zaključku pa utegne biti nekaj bolj razveseljivega — namreč to, da se je letos igralska družina v primerjavi z lanskim in prejšnjimi leti, lotila dela razmeroma zgodaj. Izkušnje prejšnjih let namreč uče, da zapoznelega začetka sezone ne more rešiti niti najzavjetje delo v zimskih mesecih. Tako kaže, da si bomo prvo premiero ogledali razmeroma zgodaj — v Prešernovem gledališču menijo, da bo to med 15. in 20. oktobrom.

Za otvoritveno premiero bodo nastudirali Nušičeve — »Zalujoče ostale«. To bo hkrati tudi jubilejna predstava, s katero bodo počastili dolgoletna prizadevanja dveh igralcev-amaterjev, igralke Božene Igli-

čeve in igralca ter režiserja Ada Klavore.

Ne bo napak, če si bomo ob tej priložnosti pobliže ogledali še letošnji repertoar. — Umetniški svet Prešernovega gledališča je uvrstil v okvirni repertoarni načrt devet dramskih del, od tega bodo upravili 6 del. — Tujo prevodno dramatiko zastopajo Lutowskoga »Děurná služba«, Skvarkina »Tuje děti«, Manzarija »Naši ljubi otroci«, makedonsko dramatiko po Kole Čašele »Veja v vetrnu«. Iz jugoslovan. dramatike, kot že rečeno, Nušičeve »Zalujoče ostale«, razen tega pa še Jurčič-Levstikovo tragedijo »Tugomer« v predelavi B. Krefta. V okvirnem načrtu so dobila svoje mesto tudi nekatera dela za mladino in naše najmlajše. Semkaj sodijo mladinski igra L. Franka »Jezusovi apostoli«, najmlajše pa bodo razveselli z igrico »Pikica in Tonček« pisatelja Köstnerja. Če bo čas dopuščal, bodo dodali še igrico »Tinček med žužki«. S tem pa mladinski repertoar ne bo izčrpan. Izven repertoarja namerna-

vajo še naštudirati posebej prijeno pravljicno igro »Snežuljčica«. Igrico bodo pripravili najmlajši člani, podmladek dramske sekcije Svobode.

V želji, da bi privabili v dvojno gledališča kar največ stalnega občinstva, je uprava gledališča razpisala tudi tri abonmaj: premierski abonma, abonma za delovne kolektive in mladinski abonma. — Abonenti premierskega abonmaja in abonmaja za delovne kolektive si bodo lahko ogledali šest premier domačega ansambla in po dve gostovanji slovenskega narodnega gledališča Drama in Mestnega gledališča, mladinski abonma pa razen uprizoritev domačega ansambla še po eno gostovanje Drama in Mestnega gledališča. — Kakšen bo končen rezultat razpisa abonmaja, je težko reči. — Dosedanji odziv občinstva na razpis ni ravnov najspodbudnejši.

Pravčasno sestavljen repertoarni načrt (če je bila izbiro del smotrina, bomo lahko ugotovili ob koncu sezone), dalje ugotovitev, da

so z vajami za prvo premiero začeli 8. septembra, pa resnica, da je izbrana igralska garnitura pri delu zelo vestna in ne nazadnje, da je doživel oder nekatere tehnične izboljšave — vse to obeta, da bo letošnja gledališka sezona plodnejša od prejšnje. — Sicer pa počakajmo s prognozami do leta, ko bomo napravili natančen obračun letošnjega dela. S. S.

Delavska univerza na Jesenicah

bo pričela delovati oktobra

Kakor v mnogih krajih so tudi na Jesenicah preimenovali dosedanje center za izobrazbo odraslih v Delavske univerze. Naziv povsem ustreza, saj bo nudila splošno in strokovno izobrazbo predvsem jesenškim delovnim ljudem. In okviru univerze bo nadaljeval z delom administrativni tečaj, ki deluje po učnem načrtu administrativne šole. Razen administrativnega tečaja bo tudi letos nadaljevalni jezikovni in strokovni tečaji, in sicer tečaji nemščine, angleščine, francoščine, stenografije in strojepisja.

Prav tako bo delavska univerza tudi v letošnji sezoni prirejala najrazložnejša redna tedenska predavanja na Jesenicah in v ostalih krajih jesenške občine, ki bodo nudila odraslim in mladini splošno ter strokovno izobrazbo. Delo jesenške delavske univerze bo obširno. Ker ima ta že vrsto bogatih izkušenj iz časa, ko je delovala kot ljudska univerza in pozneje kot center za izobrazbo odraslih, ni nobenega dvoma, da bi predvidenih načrtov tudi v letošnji sezoni ne doseglj.

Dve razstavi v Mestnem muzeju v Kranju

Etnografska razstava

Če je topografska razstava o Ra-tečah in okolici, ki je bila zaključena pretekli teden, vzbudila pri

je bila odprta v četrtek, 17. septembra.

V tokratnem primeru ne gre za

Detajl z etnografske razstave

kranjskem občinstvu živahnega zanimanja, tedaj bo tudi tokratna etnografska razstava privabila v rialne kulture nekega določenega prostora Mestnega muzeja množico občudovalcev. Etnografska razstava

sistematsko razstavo, ki bi obravnavala predmete duhovne in materialne kulturo našega določenega okolja

pozornost vzbujajo tri narodne noše, dve ženski in moška iz okolice Kranja in Rateč, in končno rezljane žlice, zajemalke, rezljani kalupi za surovo maslo in žličniki,

rezljane nečke, jarmi, preslice z značilno alpsko ornamentacijo itd.

Razstavo poživljajo tudi fotografije, ki ponazarjajo arhitekturo, interjerje alpskih hiš iz okolice Ble-

da, kozolce itd.

Kot celota učinkuje razstava zelo

pestro, vsekakor pa posreduje bogat vpogled v materialno in duhovno kulturo naših prednikov na Gorenjskem.

Razstava bo odprta do sredine oktobra.

Razstava izdelkov tehnične vzgoje

Razstava v spodnjih prostorih muzeja (otvoritev je bila v ponedeljek, 21. septembra) pa tokrat ne sega na likovno področje, temveč na svojstven in zelo domeljeno način komentira tehnično vzgojo v vrtcih in šolah.

Da bi se izognili predolgemu nastevanju razstavljenih izdelkov — in teh ni malo — ki so jih ustvarile marljive roke naših otrok, naj zadostuje pripomba, da so izdelki, pa naj gre za igrače, orodje, modele, reliefi itd., tako spremno izdelani, da komaj verjamemo, da so jih ustvarile otroške roke, bodisi posamezniki ali v krožkih. Razen tega razstavljeni izdelki zgornje dokazujo, da se tudi tehnični pouk na naših šolah dosledno ravna po načelih reformiranega pouka.

Nobenega dvoma tudi ni, da bo otroku ta metoda pouka v kasnejšem življenju močno koristila. Morda ne bo odveč naslednja pripomba. Resnično škoda je, da razstava ne audi pregledejše podobe. Množica razstavljenih predmetov je spriča pretešnih razstavnih prostorov dokaj nepregledna. Ne bi tudi škodoval komentar, na čigavo pobudo je bila razstava organizirana in katere šole in vrtci razstavljajo svoje izdelke. Navzlin tej pomajkljivosti pa zasluži že sama zamisel — seznaniti ljudi z delom in uspehi tehnične vzgoje — spodbudno pohvalo. — Razstava bo odprta do 28. septembra. S.

KULTURNE NOVICE

UFUS je te dni prejel ponudbo iz Pariza, da bi snemali v koprodukciji z neko francosko in zahodnonemško filmsko družbo film »Miss Stone« v »Črnici biseri«. Jugoslovanski gledalci pa si bodo ogledali indonezijski film »Tri dekleta«.

V prihodnjih dneh bo v Beogradu in Zagrebu gostoval 123-članski ansambel newyorške filhamonije pod vodstvom dirigenta Leonida Bernsteina.

Ansambel ljudskih pesmi in plesov »Kolo«, ki je od 31. avgusta dalje gostoval po vseh večjih japonskih mestih, je odpotoval v Avstralijo. Mladi srbski umetniki bodo nastopili s svojim programom v vseh večjih mestih, nakar bodo obiskali še Indijo in Indonezijo.

Ansambel ljudskih pesmi in plesov »Kolo«, ki je od 31. avgusta dalje gostoval po vseh večjih japonskih mestih, je odpotoval v Avstralijo. Mladi srbski umetniki bodo nastopili s svojim programom v vseh večjih mestih, nakar bodo obiskali še Indijo in Indonezijo.

Direktor podjetja za proizvodnjo filmov »Perfini-film« v Djakartini in predsednik Združenja filmskih proizvajalcev Indonezije Usman Ismail, ki sta se mudila v

Jugoslaviji, sta sklenila s podjetjem »Jugoslavija-film« dogovor o nakupu jugoslovenskih filmov »Miss Stone« in »Črnici biseri«. Jugoslovanski gledalci pa si bodo ogledali indonezijski film »Tri dekleta«.

Prihodnjih dneh bo v Beogradu in Zagrebu gostoval 123-članski ansambel newyorške filhamonije pod vodstvom dirigenta Leonida Bernsteina.

Ansambel ljudskih pesmi in plesov »Kolo«, ki je od 31. avgusta dalje gostoval po vseh večjih japonskih mestih, je odpotoval v Avstralijo. Mladi srbski umetniki bodo nastopili s svojim programom v vseh večjih mestih, nakar bodo obiskali še Indijo in Indonezijo.

V Angliji se je te dni začel Teden sovjetskega filma, ki je del programu kulturne izmenjave med Sovjetsko zvezo in Veliko Britanijo.

dmužinski pomerki

Nepazljivost v gospodinjstvu

— nam večkrat povzroča manjšo ali večjo škodo, ki nas stane včasih lepo denarje. Koliko razbite posode, odbitih ročajev pri skodelicah, odkrusenih krožnikov in lončev, počenih kozarcev je posledica nepazljivosti že pri samem pomivanju posode. Pri brisanju pribora prebodem z viličami ali celo z noži razrežemo krpe. Tako se nam krpe za brisanje posode hitreje strgajo. Pri pometanju in loščenju tal v naglici z omeli ali krtačami obtočemo pohištvo. Krtace, kakor omela ovijemo okoli leseni delov z debelimi klobučvinastimi ali volnenimi trakovi in jih z malimi žeblički pribijemo na les, tako zavarujemo pohištvo, da ga ne obtolčemo.

Ko zamenjujemo v vazah vodo in če jih dobro ne obrišemo na zunanjji strani, bomo pokvarile politirane police ali mize. Podložimo pod vsako vazo prtič, kar je lepše za oko in obvaruje polituro. Pod cvetlične lončke podlagajmo posebne podložke, ki ne propuščajo vlage — sicer se nam bo maščevalo.

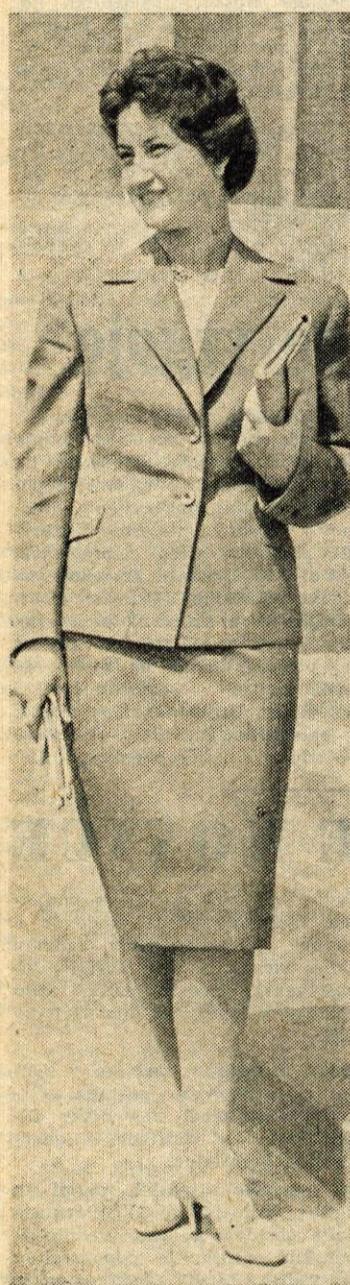
Nekaj za vaše zdravje

● Vaše oči bodo ohranile svoj čitate pri kosilu časopise ali de-tektivske romane, bo prebava znatno slabša.

● Skuta vsebuje malo maščob in daje malo kalorij, zato je odlična sestavina moderne dijetne hrane. Je poceni, vzbuja občutek sitosti in vsebuje dragocenne proteine. S skuto premazane manjše rane se hitreje zacelijo. Vse bolj se uveljavlja skuta tudi kot zdravilo za želodčne bolezni.

● Pri jedi ne bodite prenagli! — Hrano temeljito prezvečite, ker je dobro prezvečena hrana že na pol prebavljenja. Pred vsakim obrokom malo počivajte. Okusno pripravljene jedi želodec dobro prebavi. Če

MODA

Klasičen kostim za tople jesenske ali spomladanske dni. — Krilo je ozko, jopicu oprijeta z vrezanimi žepi. Narejen je iz svetlejšega kamgarna in primeren vitkejšim postavam.

valo. Če postrežemo na politirani mihi topila jedila in pihače, tedaj razprostremo po mizi najprej ne-premočljivo platno in nato šele prt. Kupimo lepe prte iz polivinila in jih razprostremo preko belega prta. Tako zavarujemo še prt. Na način zavarujemo mizno ploskev pred vročino in mokrotjo, če bi se slučajno prevrnil kozarec pihače.

Kadar nakupujemo nove predmete, se zanimajmo, kako se predmet uporablja, kako ga čistimo itd.

Razne nove pripomočke za čiščenje blaga, perila in podobno, preizkusimo vedno na predmetu, ki bo po izkušnjo brez škode prenesel. Če nameravamo očistiti ali oprati obleko, blizu itd. Preizkusimo sredstva na mali krpici enakega blaga ali kje na notranjem robu. Morda je čisto preostro in nam razje barvo. V takem primeru prepustimo čiščenje raje kemični čistilnici, kakor pa, da pokvarimo obliko. Take oblike nam tudi kemična čistilnica ne bo popravila. Preizkusimo pred pranjem tudi vedno na koščku blaga, če se pri

pranju preveč ne uskoči. Če nimaš enakega blaga, bi obleko pokvarile, ker bi nam bila premajhna. V tem primeru jo raje operimo v bencinu — a boddimo pri pranju zelo previdne. Ne perimo v zakurjenih prostorih in v bližini ognja ali v zaprtih prostorih. Najbolje je, da perimo na prostem. Zaradi nepazljivosti pri pranju z bencinom je bilo že nešteto hudi in celo smrtnih nesreč.

Septembska številka revije Sodobno gospodinjstvo

Zadnja številka prinaša uvodnik o skrbih za otroke v stanovanjskih skupnostih. S področja gospodinjske tehnike prinaša članek o hladilnikih. V članku o umetnih snoveh bo našel bralec zanimive podatke o lastnostih umetnih snovi, iz katerih izdelujejo predmete za gospodinjstvo.

S področja prehrane prinaša revija članek o delu s sokovnikom, o zajtrku, o vrednostih hladenih živil, o problemu preškrbe z beljakovinami in vegetarijanski prehrani, o paprik in paradžniku, o zelenjavah v gospodinjstvu, različnih vrstah sira, štiri poletne jedilnice, recepte za konserviranje sadja in zelenjav, recepte za pripravo divjadične in recepte za pripravo jedi, s katerimi postrežemo gostom.

Razen tega prinaša revija še navodila za praktično oblačenje, pletenje in negovanje cvetic lončnic.

Da se mleko ne bo skisalo

O tako imenovanih antibiotikih, čudovitih zdravilih, ki jih pridobivajo iz posebnih vrst plesni, še zmeraj vsega ne vemo. Ne minje skoraj mesec, da bi ne odkrili še kaj posebnega v zvezi z zdravnostjo ali učinkovitostjo antibiotikov. Znano je, da je dandanes že zelo razširjeno uporaba antibiotikov kot dodatkov za krmljenje živine. Razen tega so z antibiotiki začeli zdraviti tudi rastline.

Večjega pomena pa utegne počasti ugotovitev, da je z antibiotiki mogoče tudi preprečiti ali zadržati kisanje mleka. To so ugotovili po naključju. Mleko krave, ki so jo zdravili z antibiotiki, se ni tako hitro pokvarilo kakor mleko drugih krv. Spoznali so, da je na mleku vplivalo zdravilo, antibiotik, ki je prešlo tudi v mleko.

Nekega dne je prišla k meni in mi resno dejala: »Posodi mi svojo partizanko, Janez.« Nisem jo hotel ubogati. — »Zakaj jo hočeš imeti?« sem jo dražil. »Ti Albinca, Tinca, Binca,« so vplili in se podili mimo nje. Obnašala se je tako, kakor bi bila že zdavnaj odrasla vsem igračkam. Doma pa je še vedno oblačila svojo punčko in jo vozila po kmečki sobi v vozičku iz leskovih vej. Imela je rada svojo pupo. Skrbelo je, da je bila vedno lepo oblečena in snažna. Prej, ko je bila še manjša, ji je prinesla celo jesti. Ko pa pupa ni marala jesti, je v jezi zamahnila z roko in rekla: »Če ne boš jedla, ne boš zrasla. Toda pupa se ji je namrdnila s svojimi steklenimi očmi, kakor bi hotela reči: »Saj imam poln trebušček žaganja.« Ampak Albinca je ni razumela in tako sta se neprestano prepirali.

Albinca je imela lepe svetle lase. Nā drobno so se ji svedrali okrog glave. — Na vrhu glave pa je imela čopek, ki je bil prevezan z modro pentljko. V njihovi hiši smo bili kuhanji in počeni. Z Albinco pa si dolgo nismo mogli postati pravi prijatelji. Imela nas je rada, to smo dobro vedeli. Do nas je bila prav tako zdržana, kot do otrok v vasi. Ali je bila, ali pa je hotela biti nekaj posebnega.

»Albinca, Tinca, Binca,« smo pobrali po otrocih na vasi in jo dražili še mi. Ni nam odgovorila. Njene oči so bile vedno uprte v nas. Gledala je naše orožje in še posebej ji je ugajala rdeča petokraka na naših partizankah.

MLADA RAST Veselje otrok DO DELA

Lani, 19. maja, je bil v Kranju Jože Pogačnika. Povedal nam je, ustanovljen prvi otroški hišni svet, da hišni svet še obstaja. Še več: ki ga otroci — člani sveta iz Po-9-članski odbor, ki so ga izvolili kogninskega zavoda imenujejo — med štiridesetimi otroci, mora po-

Ena — dva — tri... in drva bodo zložena

mladi hišni svet. Zanimalo nas je, gosto napeti vse sile, če hočejo ali le-ta še obstaja? Je mar v srčih postopoma reševati zastavljene na-te otrok, še vedno toliko volje ū loge.

»Ze takoj, ko smo ustanovili ljubezen in ponos do dela, ki so si mladi hišni svet, smo sklenili, da ga zadali. Poiskali smo predsednika bomo skrbeli za red in čistoč, mladega hišnega sveta, 13-letnega urejali dvorišče, stopnišče, sklepali

M. F.

Grde črke

Mali Vlado je odšel k babici.

»Dobro,« je odvrnila babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa pojdi in se malo poigraj, jaz pa bom medtem pri-priala palčinke za večerjo. Za nagrado, veš!«

»Babico, babica,« je klical že od daleč, »učiteljica mi je rekla, da zelo lepo pišem.«

Deček je odhitel k tovarišem, »Dobr,« je odvrla babica. — »Zelo sem vesela, da znaš lepo pimembnega povedati. — Danes je sati. No, zdaj pa

Nepričakovani izidi

Kolikor bi želeli podati povsem realno oceno III. kola nogometnega prvenstva Gorenjske, nikakor ne bi mogli prezreti presenetljivih izidov srečanj v Radovljici in na Jesenicah, kjer so bili domačini deležni pravzaprav polovičnega izkupčka, kajti igralci Prešerne so po uvođenih neuspešnih nastopih minuli nedelji povsem zasluženo premagali favorite, moštvo Partizana iz Škofje Loke, ki je tokrat doživel prvi poraz na svojem gostovanju v Lescah. Nasprotno so Jesenčani po grobi in ostri igri zabeležili že drugi zaporedni poraz, saj je pomlajeno moštvo Tržiča tokrat pripravilo svojim simpatizerjem prijetno presenečenje. Planika je z prepričljivo zmago nad Partizanom (Naklo) ponovno dokazala, da si resno prizadeva povrniti izgubljene ugodnosti mi-nulega prvenstva, medtem ko je Svoboda na gostovanju v Bohinjski Bistrici z razmeroma visokim izidom porazila Bohinj, ki je v dveh dosedanjih srečanjih pokazal izredno nizko kvalitetno ravnenje. Srečanja med Mladostjo in drugim moštvom Triglava zaradi objektivnih zaprek ni bilo.

V nedeljo je v okviru IV. kola predviden naslednji program: Triglav II : Svoboda, Partizan (Škofja Loka) : Planika, Partizan (N) : Mladost, Jesenice : Prešeren in Tržič : Bohinj.

Tehnični izidi III. kola:
Planika : Partizan (N) 8:0
Jesenice : Tržič 2:3
Prešeren : Partizan (SL) 5:3
Bohinj : Svoboda 1:4
Vrtni red po tretjem kolu:

Planika, Tržič in Svoboda po 4 točke, Mladost in Partizan (Škofja Loka) 3, Jesenice, Partizan (N) in Prešeren 2 ter Bohinj in Triglav II. brez točke.

I. V.

II. kolo republiške rokometne lige**Samo ena točka v Kopru****Koper : Mladost 19:19 (9:8)**

V II. kolu republiške rokometne lige je kranjska Mladost gostovala na vročih tleh v Kopru. Moštva sta se približno štiristotin gledalcem in sodniku Selanu iz Ljubljane predstavili v naslednjih postavah: Koper : Fortič, Krašna, Doršnik, Racen, Bandelj (2), Rizvič (2), Udovič (2), Jurca (3), Kampuš, Kosmina (5), in Kastelic (5); Mladost : Bevk, Zavrl, Petrič (3), Colnar (1), Poljka (6), Sladoje (3), Krampelj (1), Sotelišek (1), Arh (3) in Rebolj (1).

Kranjčani so menili, da je naprinesle igralcem Mladosti prednost precej šibak. Zlasti po tekmi preteklo nedeljo je bilo sklepalo, da bo Mladost z luhkoto premagala novega člena republiške lige Koper. Toda že prve minute so pokazale, da bo tekma težka in se bo treba precej potruditi za zmago. Kranjčani so bili v vodstvu vse do zadnje minute prvega polčasa, ko so domačini izenačili, in tuk pred zadnjim sodnikovim živigom prešli v vodstvo.

Prve minute drugega polčasa so

prinesle igralcem Mladosti prednost štirih golov, vendar jo niso znali obdržati. Stanje 15:15 je bilo pravzaprav odločilno za to tekmo. Izenačenje domačinov je prineslo večji elan Kopru, in so tako zelo silovito napadati na vrata gostov. Dve minute pred koncem tekme je Koper vodil z dvema goloma razlike, in vse je kazalo, da bodo Kranjčani odšli domov praznih rok. Zgodilo pa se je drugače. Z veliko požrtvovanostjo jim je uspelo tik pred koncem tekme zmanjšati razliko na en gol in v zadnjih sekundah igre izenačiti. Tako so Kranjčani osvojili v vročem Kopru in pred še bolj vročem krvnem občinstvom samo eno točko. Če ocenimo nedeljsko tekmo moramo priznati, da so igralci Mladosti precej razočarali. Zlasti slaba je bila obramba.

KOPER : MLADOST 10:6 (6:1)

V ženski tekmi za točke v republiški ligi so domačinke po zaslugu Urbančičeve, ki je bila glavnastrelka, premagale Mladost. Videli smo povsem različna polčasa. V prvem delu je Koper prevladoval na igrišču in si nabral kar pet golov prednosti, kar je bilo dovolj za zmago. V drugem polčasu pa je pomlajeno moštvo Mladosti zaigralo čisto drugače in bi s takim igrom v prvem polčasu prav gotovo zmagal. Po drugem kolu so Kranjčanke trenutno na lestvici republiške lige na 4. mestu.

-č

Movinci silijo v ospredje**V drugem kolu republiške rokometne lige**

Drugo kolo republiške rokometne lige, ki je bilo odigrano preteklo nedeljo, ni ostalo brez presenečenja. Novinec tega prvenstva — Ajdovščina, je sredi Maribora odvzela dragoceno točko domačemu Braniku. Neprijetno presenečenje za gorenjskega predstavnika v tem prvenstvu pa je neodločen rezultat s Kromom. Trboveljski Rudar je doma zanesljivo odpravil ljubljansko Svobodo, ki se je tako trenutno zasidrala na dnu prvenstvene lestvice. Svoji drugi zmagi sta slavila ljubljanski Odred nad Krimom in Sloven nad mariborskim Kovinarjem.

Zanimivost letosnjega prvenstva je vsekakor obilica neodločenih izidov, zato je tudi v razporeditvi na prvenstveni lestvici odločil kolikor v doseženih in sprejetih golih. Vodita ljubljanska predstavnika Odred in Sloven. Sledijo jima zastopniki Štajerske in Zasavja — Branik, Rudar in Kovinar, za njimi pa so se zvrstili novinci Koper, Mladost in Ajdovščina.

Prvenstvena lestvica po drugem kolu je naslednja:

Odred	2	2	0	0	53:41	4
Slovan	2	2	0	0	41:33	4
Branik	2	1	1	0	33:31	3
Rudar	2	1	0	1	38:34	2
Kovinar	2	1	0	1	43:45	2
Koper	2	0	1	1	44:47	1
Mladost	2	0	1	1	46:52	1
Ajdovščina	2	0	1	1	33:38	1
Krim	2	0	1	1	33:39	1
Svoboda	2	0	1	1	37:43	1

V tretjem kolu, ki bo odigrano v nedeljo, 27. septembra, se bodo srečali: Ajdovščina : Rudar, Kovinar : Branik, Krim : Koper, Svoboda : Odred in Mladost : Sloven. Največ izgledov za zmago ima Odred nad Svobodo. Zmagovalce v ostalih srečanjih je težko napovedati. Ajdovščina lahko preseneti na domaćem igrišču Trboveljčane in Mladost ljubljanskega Slovana, katerega je na pomlad doma dvakrat izdatno premagala. V mariborskem derbiju ima več izgledov Branik, ljubljanski Krim pa proti Kopru prednost domačega igrišča.

Rezultati drugega kola: Rudar : Svoboda 24:18 (11:8), Odred : Krim 20:14 (9:2), Koper : Mladost 19:19 (9:8), Sloven : Kovinar 20:17 (11:9) in Branik : Ajdovščina 17:17 (6:4).

D. R.

vrata v vigenc in žena mu je povedala, da so tudi pretili, da bodo preobrnili vso hišo. Prav tako ni njegova krivda, da je popoldne na veselici prišlo do pretepa, saj gospod sodnik ve, kako je na takih veselicah, kjer ljudje ne poznajo mene pri pijači. Še dobro, da se je tepež iztekel brez večje nesreče. Da bi bil pa on koga nagovarjal, naj gre požigat Zgončev vigenc, Bog obvaruj!

»Po vsej Kropi si hujskal,« je rekel Pavle. »Pijačo si obljubljal razgrajačem!«

»Dan za dnem si dopovedoval delavcem, da jim bo zadruga odjedla kruh!«

»Saj jim ga zares odjeda,« je odvrnil Hetori.

Dominik je ves čas razprave čutil, da se obrača vse tako, da pravih krivcev ne bo mogoče prijeti. Iz prejšnjih let je bil vajan, da so razprave zmeraj potekale tako, kakor je želel; to se mu je zdelo prav in v redu. Zdaj pa ga je naenkrat zapekla krivica. Razgrajači, ki so se bali, da jih bo Hetori odpustil z dela, so po vrsti dejali, da jih ni nihče hujskal in da je do pretepa prišlo kar samo ob sebi, zaradi plesa, pijače in podobnih reči. Lojz se je zagovarjal, da je bil čisto pisan, ko je prišel v Gašperinov vigenc, ničesar ni vedel, kdo je bil z njim in tudi o požigu ni bil niti govora; morebiti se je kaj zgodilo v piganosti, ako ni Grošljev fant celo sam... saj vemo, kako je z otroci! Že mogoče, da ga je udaril po glavi, toda nehote, paglavec se mu je zagrzel v roko in moral se ga je otresti... sicer pa skesan prosi za milo kazen. Imel je celo svojega zagovornika, ki se je nalašč pripeljal iz Kranja.

Sodnik je grmel zaradi pretepa in pigančevanja, da so bili poslušalci čisto zadovoljni. Potem je izrekel sodbo:

Največ lovorik za Triglav**in Vlada Brinovca**

S plavalnim trobojem ekipa Mladosti iz Zagreba, kranjskega Triglava in Ljubljane v Krškem, 13. septembra se je za plavalec Triglava zaključila letošnja zelo uspešna plavalna sezona. To velja zlasti za brata Brinovca in najhitrejšega Jugoslavov v sladki vozi Janeza Kocmura. Plavalc Triglava so klubu oslabljeni ženski ekipi dosegli na vseh tekmovanih zavidičnih uspehe. Ze slovensko mladinsko prvenstvo v Krškem je Triglav prinesel prvo mesto, Vlado Brinovcu pa kar štiri prva mesta. Naslednji uspeh so plavalc Triglava zabeležili na slovenskem članskem prvenstvu, kjer so bili prepričljivo prvi. Tudi to prvenstvo je prinesel Vlado Brinovcu kar tri prva mesta. Nič manj kot Vlado, so na teh tekmovanih izkazali tudi njegov brat Peter, Kocmur, Košnik, Droničnik in ostali. Po obej slovenskih prvenstvih, mladinskem in članskem so plavalc Triglava startali na državnem prvenstvu v Kranju. Tu so, kljub slabim ženskim ekipam, presegli. Na zmagovalnem odu se je Vlado Brinovec pojavel kar dvakrat kot zmagovalec, Janez Kocmur enkrat in Peter Brinovec dvakrat kot drugoplasirani na 1500 in 400 m prosti. Ravno tako so dragocene točke prinesle Triglavu šteta 4. krat 200 m prosti, 4 krat 100 m mešano ter Saša Košnik in Miha Droničnik. Na presegene vseh je Triglav osvojil na državnem prvenstvu drugo mesto z enakim številom točk kot zmagovalec, toda z manjšim številom prvih mest. Državnemu članskemu prvenstvu je sledilo državno mladinsko prvenstvo v Splitu. Tu so

Kranjčani osvojili najvišjo lovoriko in dokazali, da imajo najboljše mladince v državi. To pa še ni vse. Janez Kocmur je uspešno startal na študentskih igrah v Torinu in končno še skupaj z Vladom in Petrom Brinovcem v plavalem meddržavnem dvojboju Italija : Jugoslavija.

Vsa ta pomembna tekmovanja, državna prvenstva, republiška prvenstva, meddržavno srečanje so prinesle vrsto novih republiških in državnih rekordov in celo rezultatov pomembnih v evropskem merilu. Tako je Janez Kocmur že v predtekovanju na državnem prvenstvu v Kranju izboljšal čas v sladki vozi na 100 m prosti. Vlado Brinovec je na 200 m metuljček v Splitu zrušil 11 let star republiški rekord in postavil državnega na 400 m prosti ter ga na dvojboju Jugoslavija : Italija izenačil. Na tem dvojboju je Kocmur izboljšal tudi čas na 100 m prosti v sladki vozi, in sicer na 57,5 in tako zavzema 7. mesto v evropskem merilu. Vlado Brinovec pa s svojim časom 4,42,4 na 400 m zavzema 16. mesto v Evropi. Ob koncu lahko rečemo, da so kranjski plavalc dosegli letos res zavidične uspehe. Njihova pot gre še naprej. Upamo, da se jim bo kmalu uresničila želja po pokritem zimskem bazenu, saj so načrti že izdelani in se bo gradnja v Savskem logu pričela še ta mesec.

Ostali plavalni klubovi Gorenjske so se udeležili le republiških prvenstev. Največji uspeh je dosegel Prešeren iz Radovljice, ki se je na slovenskem republiškem članskem prvenstvu uvrstil na 5. mesto.

Tast v družinskem prepiru hudo poškodoval zeta**Sodba: eno leto strogega zapora**

Miha Š., upokojenec iz Tržiča in njegova žena sta spričo neugodnih stanovanjskih razmer v Tržiču moralna deliti eno samo sobo in kuhičko s hčerkjo, zetom Jakobom H. in njunimi tremi otroki. Kdo bi se zato žudil, če v tej gneči ni moglo biti zdравega vzdušja in da so se prav kmalu začele med družinama trenja, ki so se v začetku tega leta stopnjevala do žolčnih preprirov in groženj. Zet in tast se zlasti nista skladala v vprašanjih vzgoje zetovih otrok.

Ko je 17. marca H. karal svojega otroka, Miha Š. spet ni bilo prav. Zetu je očital, da ravna z otrokom grdo in krvino. Ta očitek je izbil sodu dno. Zet in tast sta se začela obmetavati z žaljivkami in grožnjami, ko pa je H. svojega zeta zavrnil, da bo šel na postajo ljudske milice in prijavil, je zetu zavrela kri. Sunil je tast s pestjo podoko, ta pa je naslednji trenutek izvlekel iz žepa nož, ga odpril in zamahnil proti H. Začela sta se srdito pretepati. H. je udarjal po tastu s pestmi, ta pa se je umikal pred njim na dvorišču in se pri tem branil z nožem. Sele ko je zet dobil šest globokih ran na prsnem košu in trebuhi, je tast odnehal in spravil nož. Zet je bil končno od številnih vodov takoj nevarno poškodovan, da mu je le tekojščina zdravniška pomoč ohranila življenje.

Pretekli teden se je moral Miha Š. za krvavo dejanje zagovarjati pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani. Trdil je, da zetu nikar ni imel namena vzeti življenja, čeprav so med njima padale grožnje, da bo šel eden od njiju v »arest«, drugi pa na »bitrof«. Zet je tasta hudo obremenjeval, kajti zatrjeval je, da je prvi napadel obdolženec in ga zabodel v prsi ter da je šele nato reagiral in udaril tasta v obraz. Obdolženec pa mu je nato zadal še pet vodov in se šele potem umaknil na dvorišče. Sodišče pa se je spričo verjetnejšega opisa dejanja po obdolžencu in pričevanja sosedje Zupanove, ki je videla dogodek, kolikor se je odigral na dvorišču, prepričalo, da ga je pa glede na to, da je uporabil nož z osmem centimetrom dolgim rezilom, znatno prekoračil. Poškodovanec H. je močan in robusten, obdolženec pa šibak in oslabel ter je tudi zato verjetno, da je bil predvsem agresiven poškodovanec sam.

Sodišče je obsođilo Miha Š. za krvavo dejanje hude telesne poškodbe, ki je bila za Jakoba H. živiljenjsko nevarna, kar je pa Miha Š. storil v prekoračenih silobranu, na eno leto strogega zapora. M. Š. bo seveda moral plačati tudi vse stroške zdravljenja in škodo, ki jo je utrel H. z zdravljenjem.

Tako usodno so se torej kontali prepriči med družinama, do katerih bi najbrž ne prišlo, če bi ne bili prisiljeni živeti v tako nemogočih in utesnjenih razmerah. Glede S. se nameči ni moglo ugotoviti nič slabega, doslej pa je bil še nekaznovan, opisan je bil tudi kot skromen in miren človek.

Lojz bo odsedel leto dni. Ko je Dominik slišal sodbo, je pozabil na vso razsodnost in vzrojil:

»Kaj boste tega sodili na leto dni? Saj so vse domeni med seboj! Hetori mu je vnaprej obljubil, da mu bo plačal čas, ki ga bo odsedel v ječi! Tiste zaprite, ki so krivi! A kaj, ko je tudi na sodišču sama sleparija!«

Sodnik ga

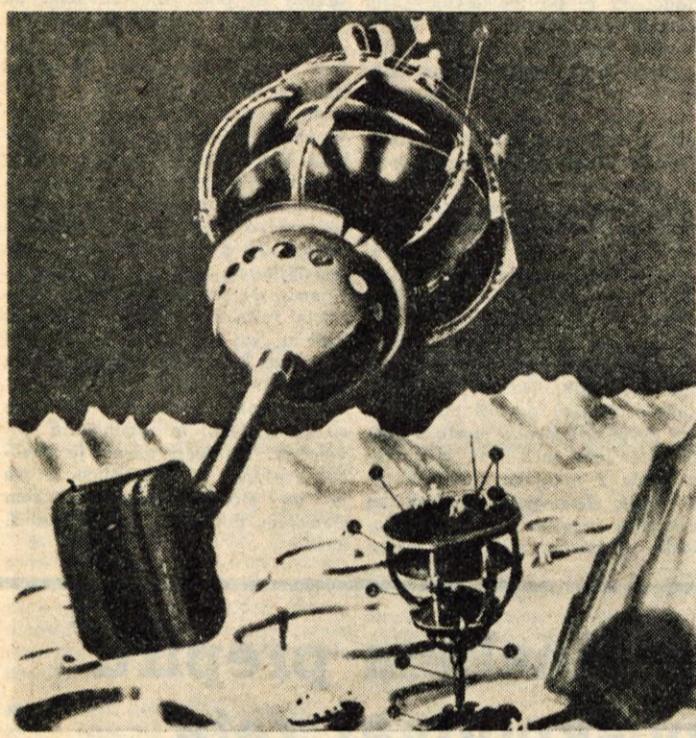
Priprave za človekov polet v vesolje

V trenutku, ko je sovjetska vse-mirska raka »Blisk« prispela na Mesec, se je pričela nova doba raziskovanja vesoljstva. Nekateri že govorijo, da je to pričela »medplanetarni era«. Preden pa bo človeška nog stopila na Mesec, Mars in Venero, mora ljudski razum, upoštevajoč najnovejše znanstvene rezultate in tehnične iznajdbe, rešiti še nekatere važne probleme.

O tem govore komentariji sovjetskih znanstvenikov ob priložnosti uspešno izstrelitve »Bliske« na Mesec. Svetovni tisk že piše o tem, koliko časa nas še loči od prvih medplanetarnih potovanj. Medna-

Prva etapa velikega podviga izstrelitev človeka v vesolje obstaja v tem, da bi pilot, ki bi se nahajal v kabini raket, napravil nekaj krogov okrog zemeljske krogline in se ponovno vrnil na Zemljo. Amerikanci so v ta namen skonstruirali znani raketni avion »X-15«, o katerem smo v našem listu že pisali. Sedaj izvršujejo razne tehnične naprave, ki bodo omogočile kar najvarnejšo vrnitev umetnega satelita na Zemljo.

Raketa »Delta« je predvidena za izstrelitev satelita, težkega 225 kilogramov, ki naj kroži okrog Zemlje. Deset takih raket bodo spu-

Fantastični projekt, ki ga vidite na sliki, je zamisel astronauta Obetha, ki naj bi služil za raziskovanje površine Meseca

rodnih institutov za tisk je v teh dneh v Parizu organiziral seminar za novinarje znanstvenih rubrik. Na tem seminarju je prof. Robert Grandpierre, direktor francoskega centra za aeronautečno medicino, izjavil, da je človeško potovanje na Mesec iz biološkega stališča danes popolnoma mogoče in da bo to praktično uresničljivo, brž ko bodo znanstveniki rešili problem zanesljive in varne vrnilite raketne na Zemljo. Profesor Grandpierre meni, da se bo to zgodilo čez pet let.

Na nedavnem mednarodnem kongresu za astronomiko v Londonu so prikazali razne projekte, s katerimi se ukvarjajo znanstveniki raznih držav. Sovjetski delegati so dejali, da velikih preprek za človeški polet v vesolje ni več, le da principov, na katerih so osnovane najnovejše iznajdbe sovjetskih znanstvenikov in konstruktorjev, še niso odkrili. Ameriški znanstveniki so bili nekoliko konkretnejši, vendar tudi oni niso razkrili tajnosti svojih metod in svojih najnovejših tehničnih iznajdb.

stili konec leta 1959 ali v začetku 1960. leta. Vsaka bi veljala 3,5 milijona dolarjev. Naslednji projekt se imenuje »Vega«. Ta raka bi dvignila v vesolje 2265 kilogramov težak umetni satelit. Korak dalje predstavlja projekt »Nova«, ki današnjim raketam ne bo podoben. Osnovan je na nekem novem principu, ki je zaenkrat še tajen. To bo sedemfazna raka. S pravim laboratorijem za osebje, težkim 25 do 30 ton, menijo, da bo to tudi prva vesoljska ladja, ki bo privedla do Meseca prve vesoljske potnike in jih tam izkrcala skupno z drugo raketno, ki bo omogočala vrnitev na Zemljo.

Kongres v Londonu je pokazal,

da

da imamo danes že nekaj konkretnih rezultatov. Za večje podvige, na primer za potovanje na Mars ali Venero in vrnilite, moramo čakati, da bomo čez nekaj let dobili jonske ali fotonike motorje. Količor bo izgradnja teh raket, ki so življenjske važnosti za človeštvo, končana, bo to predstavljalo rezultat, ki po svojem značaju ne zaostaja za osvojitvijo vesolja.

»Da, tovarišija, pri četvorki se naučite lepega vedenja, pravilnega občevanja z ljudmi!« Glas plesnega učitelja in zvoki razglasene harmonike, prva slika četvorki, korakanje po taktu, pokloni, bolj formalni kot iskreni — no, kar prijetno, pomislim. Včasih se mi malo zataknem, naredim po-

Par paru poklon! ... Začnemo s prvo sliko! ... Pozor! ... Pantalon, pokloni! En, dva...«

Glas plesnega učitelja in zvoki razglasene harmonike, prva slika četvorki, korakanje po taktu, pokloni, bolj formalni kot iskreni — no, kar prijetno, pomislim. Včasih se mi malo zataknem, naredim po-

»Da, tovarišija, pri četvorki se naučite lepega vedenja, pravilnega občevanja z ljudmi!« Glas plesnega učitelja, ki prihaja iz nasprotnega kota telovadnice, mi hriпavo udarja na ušesa.

Prekleti, saj nismo v srednjem veku! Pokloni sem, pokloni tja, prikupni nasmeški, skrivnostni pogledi... Ti pa

Zapustim plesišče, se usedem na razmazani stol v kotu telovadnice in opazujem lahko vrtinjenje oznenjenih teles ob taktih Avsenikovega valčka...

Pogledam Bredo, ki pleše z mojim sošolcem. — Videti je srečna... Težko priznam, da ji zavadam! Pa je le res! Sram me tega spoznana; čutim, da sem krivičen, da sem slab človek. To — tako se mi zdi — mi govorijo tudi pogledi sošolcev...

Pa kljub temu, priznajte, dragi plesalci in spoznane plesalke, da tole vase počete, to norenje, ta brezsilnost, ta ritmika, da vse to ni najbolj pametno. Priznajte, to je... pa... no... zapravljanje časa, pa... Ne, dragi moji, jaz, ki ne plešem, temveč sedim na tem razmazanem stolu, ki se

me pustite pri miru! Danes se ne morem smejeti, ne morem, pa tudi nočem se na povelje klanjati in se nasmibati delici kostanjevih las! — Sicer je pa ljubko bitje, pomislim...

Za vraga, pa ne da bi bil res zadremal? Seveda...

Tedaj se zavem, da sem res zaspal na tistem razmazanem stolu in da sem sanjal... o

Piesne vaje in »cvek« v matematiki

klon na desno namesto na levo, pa saj to ni važno! Za ples se nikdar nisem bil navdušen — nikdar prej pa tudi še nisem pomislil, da je ples — no, neumnost ali kaj podobnega. Skratka, da ples ni pametno početje, da je ta oblika izživljavanja samo za duševno manj razvite Zemljane!

Točniš Jaz, to ne bo držalo! Tako si dopovedujem že naslednji trenutek. Pri plesu se človek šele prav sprosti, pri ritmičnem gibanju telesa postane sestavni del vesolja. Da, gibanje telesa z neko pravilno ritmiko, to je za človeka baje življenjske važnosti. (Tako piše v znanstvenih razpravah!)

se smeji in delaj prikupen obraz, pa konec! In pri vsem tem ti je tako pri srcu, da bi najmanj sedem atomskih bomb vrgel na tisto polletno spričevalo, ki ti ga je včeraj dala profesorica z ironično pripombo: »Upam, da bo drugo polletje boljši!« Cvek v matematiki! V osmi gimnaziji, tik pred maturo! To je, prijatelji, škančal! Ja, ja, seveda, analitiko bo treba predelati! Tako mi je rekel danes profesor matematike... Pogoji, da so tri točke na isti premici, je, da je pločina trikotnika, ki ga dolgočajo te tri točke, enaka nič... Kot tvoje znanje matematike! — Sicer pa, prosim vas, danes

Zimske in pustne maske na Gorenjskem

Gorenjska meji na veliko področje, kjer je poznan lik ženskega demona (zlega duha), ki se po ljudskem pripovedovanju pojavi ob prazniku epifanije (6. januar — Sv. Trije kralji). Nemci ga imenujejo Perchta ali Berta, Pehtra, Pehtrababa ali Pehta, kot jo nazivajo Gorenjci, je bila nekoč poznana po vsej Gorenjski, medtem ko jo druge slovenske pokrajine pod tem imenom ne poznaajo. Kot maska (»šema«) je danes znana samo še v Podkorenju, medtem ko je v Tržiču znana pripovedka o Pehti. Ta pripoveduje, da Pehta vodi »divjo jago«, ki je v »Bajkah in pripovedkah slovenskega ljudstva« iz leta 1930 (uredil jih je Jakob Klemenc) takole opisana: »Pravijo namreč, da dere osem dni pred Novim letom in osem dni potem Pehta pod nebom s svojo vojno; orli, kače in vsake podobne neznanne živali leta z njo vred in po zraku se slišijo nezanski glasovi.«

— Predkrščanska predstava divjega lava je dobila konkretne oblike v maskiranih povorkah tajnih moških skupin okoli Novega leta. — Edini primer takih povork so na Gorenjskem ohranjeni v Bohinju. V njih pa je stari smisel že zdavnaj zbledel, danes so to samo še novletne, koledarske povorce.

Na Koroškem in Goriškem je Perhta »grda, huda in strašna baba, vsa kosmata. — V eni roki ima burkle, da dregne, v drugi sekiro tesarico, da jo vsadi človeku v hrket. Na hrbitu nosi žerlin, to je žerlin. Hodi v pustu, kadar so šeme, najbolj pa o pernah (Sv. Trije kralji) ter straši otročice.«

Edinstven lik med slovenskimi »šemami«, ki kolodeujejo (»otepajo«) v Zgornji Bohinjski dolini na Stefanje (Stara Fužina) in na starega leta dan (Češnjica, Srednja vas, Jereka, Podjelje, Koprivnik) je »otepavec« v obliki iz samih zaplat, ki spominja na Harlekina (glej sliko).

Medtem ko so zimske maske ne-

posredno nadaljevanje obreda nekdanjega kulta mrtvih, so pustne maske po svoji vsebinai ostanki po-ljedelskih obredov, personifikacije vegetarijanskih demonov. Pustne maske obstajajo skoraj v vseh gorenjskih krajih. V starejših časih je bilo najbolj pogosto prikazovanje bogate svatbe. V novejših časih pa se vse bolj maskirajo otroci, kar pomeni propadanje teh običajev. Tipični liki, ki so bili karakteristični v starejših časih, so poznani le še ali v oddaljenih krajih ali pa v bledi obliki.

Značilno za ponašanje pustnih mask je, da ne govorijo, pač pa skačejo in plešejo, včasih tudi kratejo, na primer iz lonca na ognjišču. To posebno velja za Gorenjsko. Kot darilo dobivajo v glavnem »bobe« in »flancate«.

Značilen pojav v pustnih običajih sploh je posmek mladim ljudem,

ki jim ni uspelo, da bi se poročili. Ta posmek dobiva izraz v »plohu«, ki pa ni gorenjska posebnost.

Kdo bo svetovni prvak v letu 1959?

Brabham ali Brooks? Avstralec v angleškem ali Anglež v italijanskem avtomobilu?

To sta edina kandidata za naslov svetovnega prvaka v avtomobilizmu za leto 1959. Oba sta v dosedanjih 6 dirkah osvojila toliko točk, da ne more nihkog ogrožati injunega dvoboja, niti ga spremeniti v množično tekmovanje za naslov najboljšega. Celo znani Stirling Moss, ki je na tretjem mestu, je tako daleč, da glavnima favoritima ni nevaren.

Svetovno prvenstvo vsebuje 8 tekmovanj na »klasičnih« stezah. To so tekme za »Grand prix«, Monako, Holandijo, Francijo, Anglijo, Nemčijo, Portugalsko, Italijo in Združene države Amerike. Pet pravoplaširanih na vsaki tekmi prejme 8, 6, 4, 3, 2 točki in 1 točko

Ijenje, da bi se jim to uresničilo. Celo časopisne vesti so postale zorne. Občinstvo je kazalo vedno manj zanimanja, ker je že vna-pre vedel, kdo bo zmagovalce.

A danes? Danes je stanje povsem drugačno. Še vedno ne vemo, kdo bo prvak. Še bolj zanimivo je to, da se še tedaj, ko je nekdo že proglašen za zmagovalca, še vedno najde nekdo, ki dvomi v to, ali je najboljši res najboljši, ali ni to morda kdo drugi.

Svetovno prvenstvo vsebuje 8 tekmovanj na »klasičnih« stezah. To so tekme za »Grand prix«, Monako, Holandijo, Francijo, Anglijo, Nemčijo, Portugalsko, Italijo in Združene države Amerike. Pet pravoplaširanih na vsaki tekmi prejme 8, 6, 4, 3, 2 točki in 1 točko

za najhitrejši krog. Z zbiranjem osvojenih točk dobijo svetovnega prvaka, kar pa ne pomeni vedno, najboljšega na svetu.

V dobi Ascarija, Fangija in drugih »velikanov« avtomobilizma ni bilo tako. Takrat so zmagovali začasno najboljši. »Jaz sem takoj za Ascarijem!« ali »Jaz sem pred Fangijem!« je bilo največ, kar so izgovorili mnogi vozači in mnogi med njimi so pogosto tvegali živ-

zo. Od teh asov je ostal samo še Moss. A tu sta zopet Brabham in Brooks.

Odločitev o prvaku sveta bo

padla na najhitrejši stezi Evrope,

nega Stirlinga Mossa. On je po

menju vseh najboljši, vendar se

mu bo verjetno tudi letos izmuznil naslov svetovnega prvaka. V

času Fangija je bil »večno dru-

gi«. Ko se je Fangio umaknil z dirkalne steze, mu je njegov naj-

boljši prijatelj Hawthorne samo z

ta kratek pregled dokazuje, da

Gorenjska deli bogastvo mask z

drugimi slovenskimi pokrajini,

istocasno pa, da čuva tudi svoje

stevne prastare običaje.

Po referatu Niko Kureta

na kongresu jugoslovenskih etnografov na Bledu —

priredil A. T.

HEMINGWAY JE ODKLONIL FILMSKO VLOGO

Ernest Hemingway je odklonil ponudbo neke italijanske filmske družbe. V filmu naj bi igral ameriškega dopisnika v Španiji iz leta 1936. V tem filmu bi Hemingway igral samega sebe.

Evropskim boksarjem je zelo težko priti v Ameriko, da bi se tam borili za svetovne našlove. To bi vedel dobro povedati tudi Italijan Duilio Loi. Sved Ingmar Johansson, evropski prvak težke kategorije, se je letos odpravil v Ameriko in se boril s črnecem Floydom Pattersonom, ki bi moral biti še letos, zaradi skandal za zlati pas svetovnega prvaka, preložen na kasnejši čas.

Johansson, novi svetovni prvak pravi, da je povratni dvojboj s Pattersonom, ki bi moral biti še letos, zaradi skandal za zlati pas svetovnega prvaka.

Do dvojboja Patterson — Johansson je prišlo 26. junija in Sved je neprizakovano zmagal s tehničnim knock-outom v tretji rundi, potem ko je svetovnega

prvaka v manj kot devetih minutah sedemkrat zrušil. Toda

novemu svetovnemu prvaku za

to niso izplačali premije. Vmes

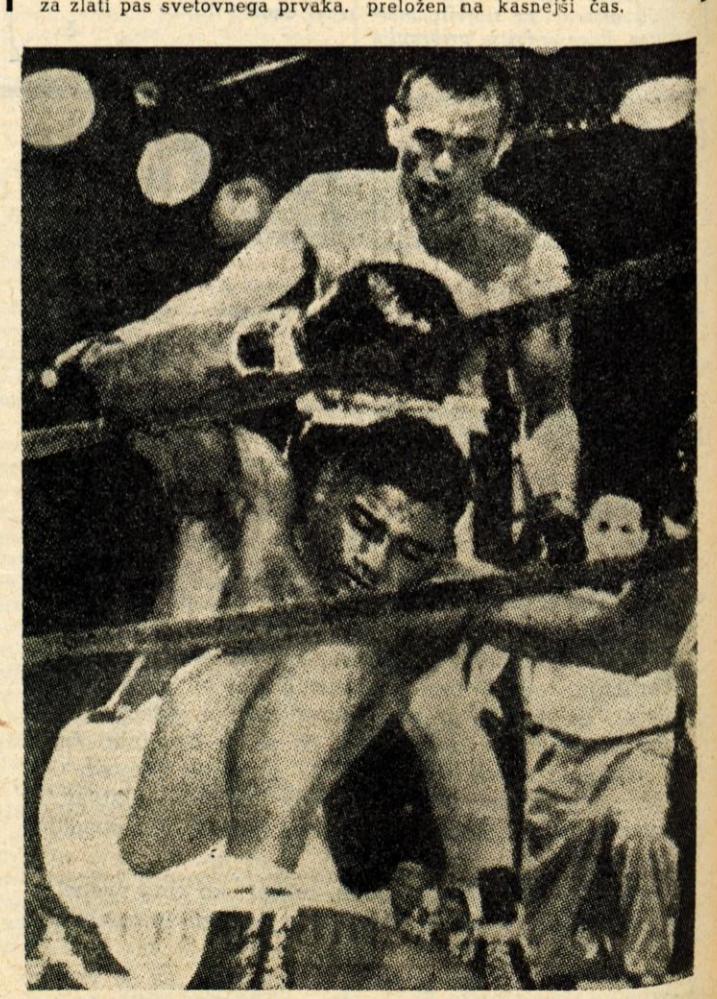
so posegli menažeri in gangstreji. Johansson se je pritožil

in poseglj je vmes atletska komisija za državo New York, ki

je uvedla preiskavo in poskrbel za izplačilo premije.

Johansson, novi svetovni prvak pravi, da je povratni dvojboj s Pattersonom, ki bi moral biti še letos, zaradi skandal za zlati pas svetovnega prvaka.

preložen na kasnejši čas.

Odloč